

Засновники: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). *Заснований у 2003 році. Виходить двічі на тиждень.*
Головний редактор В. Горовий, д-р іст. наук, професор, заступник гендиректора НБУВ. *Редакційна колегія:* Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна. *Бюлетень підготували:* О. Гранчак, А. Потіха, І. Рудь, І. Соколова. *Адреса редакції:* НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524–25–48, (044) 525–61–03. E-mail: siaz2004@ukr.net, www.nbu.gov.ua/siaz.htm. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

**Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження із СІАЗ: siaz@pochta.ru**

РЕЗОНАНС

/Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу
оперативної інформації електронних видань/

Додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі»

**№ 47
(1 липня 2014 р.)**

ЗМІСТ

У ЦЕНТРІ УВАГИ.....	2
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС	5
ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА	21
ВИКОНАВЧА ВЛАДА	27
ПОЛІТИКА.....	33
ЕКОНОМІКА	39
ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ.....	41

У ЦЕНТРИ УВАГИ

Україна підписала Угоду про асоціацію з ЄС

Україна підписала Угоду про асоціацію та Заключний акт з Європейським Союзом. Підпис під документом поставив Президент України П. Порошенко.

Церемонія відбулася в будівлі Ради Європейського Союзу в Брюсселі о 10:00 за місцевим часом.

З української сторони на церемонії також були присутні міністр закордонних справ П. Клімкін, перший помічник Президента Ю. Оніщенко, заступник глави Адміністрації Президента України В. Чалий, представник України при Європейському Союзі К. Єлісеєв.

Підписання Угоди про асоціацію з ЄС П. Порошенко назвав одним з найважливіших днів в історії Української держави. «Це один з найважливіших днів з часу набуття незалежності України. Ми маємо використати цю можливість для модернізації країни. Але ми потребуємо тільки одного – миру та безпеки», – зазначив Президент у коментарі журналістам перед церемонією підписання.

«Ми сподіваємося, – наголосив глава Української держави, – що сьогодні Європейський Союз продемонструє таку ж солідарність, як раніше».

Зранку Президент України провів робочий сніданок з Президентом Європейської ради Г. Ван Ромпеєм і президентом Європейської комісії Ж. М. Баррозу (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 27.06*).

Висновки Європейської ради щодо України

1. Посилаючись на заяви глав держав і урядів щодо України від 6 березня та 27 травня, висновки Європейської ради від 21 березня та висновки Ради з питань закордонних справ від 23 червня, Європейська рада висловлює свою підтримку мирному плану, проголошеному минулого тижня Президентом України П. Порошенком. Європейська рада звертає увагу на заяву президента Росії щодо підтримки мирного плану й рішення Ради Федерації про скасування дозволу на використання російських військ на території України.

2. Європейська рада шкодує, що припинення вогню, якого дотримується українська влада, не привело до повного припинення військових дій. Тому Європейська рада закликає всі сторони бути щиро відданими виконанню мирного плану. Рада закликає уряд РФ активно використати свій вплив на незаконні озброєні угруповання та зупинити потік зброї та бойовиків через кордон, щоб досягти швидких і відчутних результатів у деескалації. Європейська рада підтримує місію ОБСЄ щодо моніторингу з реалізації

плану мирного врегулювання, а також її роль у підтримці режиму припинення вогню і створення ефективного прикордонного контролю.

3. Європейська рада підтверджує свою готовність сприяти процесу економічної стабілізації в Україні та вітає дві останні значні виплати Європейської комісії на загальну суму 750 млн євро в рамках контракту з розбудови держави й пакета макрофінансової допомоги. У цьому контексті Європейська рада очікує на координаційну нараду донорів високого рівня по Україні, яка відбудеться в Брюсселі 8 липня.

4. З огляду на березневі висновки та рішення не визнавати незаконної анексії Криму та Севастополя, Європейська рада вітає роботу, виконану комісією в цілях здійснення цієї політики, і рішення заборонити імпорт товарів з Криму і Севастополя, що не мають українського сертифіката.

5. Європейська рада нагадує, що Європейська комісія, Європейська служба зовнішньої дії та держави-члени провели підготовчу роботу щодо можливих цілеспрямованих заходів, як вона того потребувала в березні, для того щоб можна було негайно вжити подальші кроки у випадку, якщо події на Сході України будуть цього потребувати. З огляду на це Європейська рада очікує, що до понеділка 30 червня будуть зроблені такі кроки:

- угода про механізм контролю, під наглядом ОБСЄ, щодо припинення вогню та ефективного контролю за кордоном;
- повернення трьох прикордонних пропускних пунктів українській владі (Ізварине, Должанський, Червонопартизанськ);
- звільнення заручників, у тому числі всіх спостерігачів ОБСЄ;
- початок істотних переговорів щодо імплементації мирного плану Президента П. Порошенка.

Рада оцінить ситуацію та, у випадку необхідності, прийме необхідні рішення. Європейська рада підкреслює свою готовність знову зібратися в будь-який час для подальших значних обмежувальних заходів (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 27.06*).

Звернення Президента України П. Порошенка

Шановні співвітчизники!

О двадцять другій годині в понеділок 30 червня сплив термін дії одностороннього припинення вогню.

В межах плану з мирного врегулювання ситуації на Донбасі такий крок було вперше ініційовано 20 червня.

27 червня Україна продовжила його ще на три дні.

Протягом десяти діб ми продемонстрували Донбасу, Україні, всьому світові свою відданість мирному способу врегулювання спровокованого ззовні конфлікту.

Мешканцям Донецької та Луганської областей ми продемонстрували добру волю української влади. Працелюбні й мирні люди, якими є переважна

більшість донеччан та луганчан, відчули нашу симпатію, любов і повагу. Вони побачили щирю готовність Києва рахуватися з їхніми особливими думками та специфічними інтересами. І вони зрозуміли, що їхня безпека є нашим головним пріоритетом.

Ще сильнішою стала міжнародна підтримка України. Саме під час припинення вогню я підписав Угоду про асоціацію та поглиблену і всеохоплюючу зону вільної торгівлі з Європейським Союзом.

Однак унікальний шанс з втілення мирного плану не реалізовано. Так сталося через злочинні дії бойовиків. Вони публічно декларували своє небажання підтримувати мирний план в цілому та припинення вогню зокрема. Зухвало, більше 100 разів, порушили режим перемир'я.

Політичне керівництво сепаратистів продемонструвало небажання і нездатність контролювати дії своїх терористичних підрозділів і банд мародерів.

Скасування рішення Ради Федерації про дозвіл вводити російські війська в Україну мало позитивне, але символічне значення. Ми так і не дочекалися конкретних кроків по деескалації ситуації. В тому числі і в частині зміцнення контролю за кордоном.

Попри все це мир був, залишається і буде моєю метою. Міняються лише інструменти її досягнення.

30 червня увечері відбулося засідання Ради національної безпеки та оборони України. Після обговорення ситуації я, як Верховний головнокомандувач, прийняв рішення не продовжувати режим одностороннього припинення вогню.

Захист територіальної цілісності України, безпеки й життя мирних громадян потребує не лише оборонних, але й наступальних дій проти терористів-бойовиків.

Збройні сили, Національна гвардія, Державна прикордонна служба, Служба безпеки отримали відповідні накази. В реалізації поставлених сьогодні завдань із захисту територіальної цілісності вони більше не обмежені режимом припинення вогню.

Ми будемо наступати і звільняти нашу землю. Непродовження режиму припинення вогню - це наша відповідь терористам, бойовикам, мародерам. Всім тим, хто знущається над мирним населенням. Хто паралізує роботу економіки регіону. Хто зриває виплати зарплат, пенсій, стипендій. Хто підриває залізницю та руйнує водопроводи. Хто позбавив людей нормального, мирного життя.

Збройні сили України, Національна гвардія, інші підрозділи ніколи не дозволять собі застосовувати силу проти мирних людей. Вони ніколи не битимуть по житлових кварталах. Українські солдати та гвардійці будуть ризикувати власними життями, аби тільки не піддавати загрозам жінок, дітей, літніх чоловіків. Всіх тих, хто живе на землі Донбасу і не бере до рук незаконної зброї.

Така одвічна лицарська природа українського воїнства.

На нас – відповідальність та вболівання за кожне мирне життя, яке, не

приведи Господи, може обірватися під час військової або антитерористичної операції. Це потребує від нас надзвичайної вивіреності кожного руху в проведенні операцій.

Звертаюся до кожного мешканця Донецької та Луганської областей із проханням з розумінням поставитися до мого рішення. Прошу стати союзниками в поверненні безпеки на Донбас.

Так, ви не можете протистояти бандитам фізичною силою. Але ваша сила волі й сила духу, ваша громадянська непокора до так званих «народних республік», нетерпимість та презирство до тих, хто став на шлях бандитизму, мародерства та терору, наблизить той день, коли до ваших домівок, на ваші вулиці повернеться міцний мир.

Усім, хто, ставши на шлях збройного спротиву законній владі, але усвідомивши, що припустився помилки і хоче її виправити, я, як Президент, гарантую непритягнення до кримінальної відповідальності. Умова одна – добровільно скласти зброю.

Наш мирний план, як стратегія для України та Донбасу, залишається в силі. І роззброєння. І децентралізація. І вільне використання російської мови. І відновлення втраченого житла за рахунок держави. І спільна з ЄС програма створення нових робочих місць. І навіть до режиму припинення вогню ми готові повернутися в будь-який момент. Коли побачимо, що усі сторони дотримуються виконання основних пунктів мирного плану. Що бойовики звільняють заручників. Що і по той бік східного кордону загорілося червоне світло для диверсантів та постачальників зброї, і за дотриманням режиму на кордоні спостерігає ОБСЄ.

Дорогі співвітчизники!

Дорога до миру виявилася дещо складнішою, ніж хотілося. Не хочу прикрашати дійсність. Буде нелегко і непросто.

Нам, як ніколи, слід згуртуватися для захисту України. Це потребує самовіддачі та дисципліни не лише на передовій, а й в тилу. Але не було ще жодної війни, після якої не наставав би мир. Так станеться і цього разу.

Слава Україні!

*(Офіційне інтернет-представництво Президента України
(<http://www.president.gov.ua/news/30643.html>). – 2014. – 1.07).*

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

І. Рудь, мол. наук. співроб. СІАЗ НБУВ, канд. політ. наук

Проект «Південний потік» і його вплив на енергобезпеку України

«Південний потік» – російсько-італо-франко-німецький проект системи газопроводів, що мав пройти по дну Чорного моря з Новоросійська в болгарський порт Варну (або до Румунії) і далі через Балканський півострів в Італію та Австрію.

Перші поставки газу по трубопроводу мали відбутися в кінці 2015 р. Крім Росії, у проєкті беруть участь Болгарія, Австрія, Угорщина, Греція, Сербія, Словенія та Хорватія.

Перший рамковий меморандум про проєктування й будівництво «Південного потоку» підписано 23 червня 2007 р. російським енергетичним концерном «Газпром» та італійським нафтогазовим концерном ENI. Планувалося, що до проєкту «Південний потік» могли приєднатися й інші учасники, але їхня участь стосувалася лише наземної мережі газогонів. Та ж частина, яка мала би пройти по дну Чорного моря, мала належати «Газпрому» та ENI в рівних долях – 50 на 50.

Навесні 2014 р., після анексії Криму Росією, європейські політики називали проєкт газопроводу «мертвим», а 17 квітня 2014 р. Європейський парламент прийняв резолюцію, у якій ішлося про відмову від побудови «Південного потоку». У середині квітня 2014 р. секція газопроводу «Південний потік» була розібрана в Болгарії.

Європейський комісар з енергетичних питань Г. Еттінгер стверджує, що співпраця з Росією щодо «Південного потоку» припинена через те, що Москва оскаржила у Світовій організації торгівлі європейське законодавство з єдиного ринку в енергетичній сфері. Про це він повідомив у Люксембурзі після закінчення засідання Ради ЄС з енергетичних питань. «Ми отримали мандат від держав-членів щодо переговорів з російською стороною. Але станом на сьогодні вони не проходять через те, що російська сторона звернулася до СОТ: вони поставили під питання європейське законодавство про відповідність єдиного ринку (ЄС в енергетиці) правилам СОТ», – сказав Г. Еттінгер.

Безпосередньо в Росії серед провідних політиків ще раніше звучали заяви про те, що «Південний потік» економічно не вигідний Москві і його головна мета – політична.

Щодо Єврокомісії, то там вважають, що двосторонні договори РФ з європейськими країнами-транзитерами – Австрією, Болгарією, Угорщиною та Словенією – порушують законодавство ЄС. На початку червня Єврокомісія запропонувала призупинити будівництво газопроводу «Південний потік» до тих пір, поки він не буде відповідати нормам третього енергопакета. «Є запит від Європейської комісії, і ми зупиняємо подальшу роботу за проєктом у зв'язку з цим запитом, і залежно від консультацій з Брюсселем прийматиметься рішення», – підкреслив Г. Еттінгер.

Раніше чиновник заявляв, що проєкт газопроводу «Південний потік» не просунеться, поки Росія не змінить свій курс щодо політичної кризи в Україні.

«Ми відновимо переговори в разі, коли російський партнер знову дотримуватиметься норм міжнародного права і буде готовий до конструктивної співпраці на основі нашого енергетичного законодавства», – зазначив Г. Еттінгер. За його словами, «в обстановці майже громадянської війни на Сході України і притому, що Москва не визнає уряд Києва, ми напевно ні до чого не прийдемо в наших переговорах»

(<http://www.epravda.com.ua/rus/news/2014/06/13/465292>. – 2014. – 13.06).

Прем'єр-міністр Болгарії П. Орешарський 8 червня заявив, що Болгарія призупиняє роботу за проектом «Південний потік» до усунення зауважень Єврокомісії. «Нині надійшов запит з боку Єврокомісії, після чого ми призупинили поточну роботу, я про це розпорядився. Після додаткових консультацій з Брюсселем буде визначено перебіг подальшої роботи», – сказав болгарський прем'єр (<http://www.theinsider.ua/business/539467eb14c08>. – 2014. – 8.06).

Зазначимо, що в Болгарії оголошено про проведення дострокових парламентських виборів у жовтні, і головною причиною цього вважають кризу у відносинах Софії з Єврокомісією через будівництво газопроводу «Південний потік». Правляча нині партія соціалістів активно підтримує цей проект, а опозиція та громадянське суспільство виступають проти, вважаючи його непрозорим і стверджуючи, що уряд занадто бере до уваги інтереси Росії – головного двигуна «Південного потоку».

Болгари добре пам'ятають холодну зиму 2009 р., коли Росія припинила поставки газу до Болгарії та інші європейські країни під час газової війни з Україною. Тоді болгари опинилися без тепла на кілька тижнів у січні. Тому поширеною є думка про те, що саме згадка про зиму 2009 р. є причиною активної підтримки Болгарією проекту «Південний потік», який має обійти Україну та пройти по дну Чорного моря.

Однак не тільки багатьох політиків і аналітиків, а й пересічних громадян Болгарії дивує та обурює відсутність будь-якої інформації за укладеними на 100 % державною компанією «Енергетичний холдинг Болгарії» договорами з російським «Газпромом». На початку червня навіть існування самого договору ставилося під сумнів.

Представники болгарської опозиції неодноразово звинувачували уряд, сформований партією соціалістів та етнічних турок, у непрозорості проекту «Південний потік». Представник же опозиційної партії «Герб», колишній міністр внутрішніх справ Болгарії Ц. Цветанов заявив, що ситуація, яка склалася навколо «Південного потоку», представляє «загрозу національній безпеці».

Ще рік тому уряд прем'єра П. Орешарського отримував листи від Європейської комісії із застереженням не підписувати угоди, яка порушує законодавство ЄС, але до тих попереджень так ніхто і не прислухався.

На початку червня 2014 р. Єврокомісія направила Болгарії офіційне сповіщення про недотримання норм ЄС при проведенні конкурсу з вибору будівельної компанії й оператора болгарської ділянки газопроводу та запропонувала зупинити будівництво газопроводу, поки не будуть усунуті всі порушення норм європейського законодавства. «Болгарія знехтувала правилами внутрішнього ринку ЄС з визначення переможця публічного конкурсу за контрактом. Наша головна стурбованість полягає в тому, що компанія “Південний потік – Болгарія” має право фінансувати, будувати, володіти газовою трубою без прозорих механізмів конкуренції», – пояснює представник Єврокомісії А. Коломбані.

П. Стано, речник комісара ЄС з розширення Ш. Фюле, зазначає, що «Південний потік» не допускає до труби незалежних учасників. «Проект “Південний потік” не відповідає правилам, тому що не дає допуску до труби третій стороні, не надає можливості роботи відповідно до незалежних тарифів, не надає можливості поділу на здобувача і транзитера газу. Тобто проект передбачає одного постачальника газу, який також контролює все – від видобутку газу до його продажу, і це не відповідає правилам ЄС з конкуренції», – пояснив П. Стано.

Про зупинення будівництва «Південного потоку» П. Орешарський заявив на початку червня нинішнього року після зустрічі з делегацією американських сенаторів, серед яких був республіканець Дж. Маккейн, які відвідали Болгарію в рамках турне країнами Східної Європи.

Прем'єр П. Орешарський підтвердив припинення робіт з будівництва «Південного потоку» до вирішення поставлених Єврокомісією питань: «Болгарська сторона не може не погодитися із... закликом до припинення дії контракту до тих пір, поки не буде з'ясовано, виконані вони чи ні».

Однак, на думку спікера болгарського парламенту М. Микова й лідера правлячої Соціалістичної партії Болгарії С. Станішева, проект не можна зупинити на підставі однієї заяви.

Аналітик з Європейської ради зовнішньої політики В. Чернева (Болгарія) звертає увагу, що кінець «Південного потоку» може послабити позиції у владі проросійських болгарських соціалістів, оскільки реалізація проекту була їхнім головним гаслом (<http://pressorg24.com/politics/4285-yuzhnyi-potok-stal-prichinoi-dosrochnykh-vyborov-v-bolgarii>. – 2014. – 20.06).

Примітним також є зауваження керівника програми з Дослідження природного газу в Оксфордському інституті енергетичних досліджень у Великій Британії Дж. Стерна, який звертає увагу на попередження болгар стосовно того, що у випадку, якщо їх змусять відмовитися від проекту газопроводу, вони будуть домагатися компенсацій через суд. Болгарія, найбідніша країна ЄС, стверджує, що вона вже інвестувала значну суму грошей у проект і втратить кілька мільярдів доларів, якщо він буде зупинений (<http://pressorg24.com/politics/4271-reshenie-bolgarii-eshche-ne-pokhoronilo-yuzhnyi-potok-eksperty>. – 2014. – 11.06).

З огляду на зацікавленість болгарського керівництва в реалізації проекту досить прогнозованою стала офіційна заява болгарського уряду, передана 26 червня у Європейську комісію, у якій повідомляється, що при створенні компанії «Південний потік – Болгарія» за рішенням уряду в 2010 р. закони ЄС не порушувалися. Ця заява була підготовлена у зв'язку із запитом ЄК від 3 червня 2014 р., у якому виражалися побоювання можливого порушення законодавства ЄС у зв'язку з визначенням спільної компанії «Південний потік – Болгарія» оператором і власником газопроводу (<http://www.epravda.com.ua/news/2014/06/26/470940>. – 2014. – 26.06).

Разом з тим, у зв'язку із зупинкою будівництва газопроводу в Болгарії, Сербія, у свою чергу, 9 червня відклала початок будівництва «Південного потоку». «Болгарія є вузлом, і поки не закінчатся переговори Болгарії з

Євросоюзом і Євросоюзу з Росією, і ми стоїмо. Але все одно результат і одного, і іншого сценарію означає відстрочку робіт у нашій країні», – сказала віце-прем'єр, міністр будівництва, транспорту та інфраструктури Сербії З. Михайлович.

Зі свого боку міністр гірничої промисловості та енергетики Сербії О. Антіч зазначив, що майбутнє «Південного потоку» залежить насамперед від домовленостей Єврокомісії з країнами ЄС і Росією. «Проект “Південний потік” для нас важливий і як енергетичний проект, і як проект розвитку, але Сербія – тільки одна з держав, через які повинен пройти трубопровід, але при цьому ми – єдина країна в проекті, за винятком Росії, яка не є членом ЄС», – сказав О. Антіч (<http://112.ua/mir/serbiya-otlozhila-nalalo-stroitelstva-yuzhnogo-potoka-73170.html>. – 2014. – 9.06).

Що ж до Росії, то міністр енергетики РФ О. Новак заявив, що будівництво газопроводу «Південний потік» триватиме, незважаючи на те, що Європейський парламент виступив за припинення будівництва. «Реалізація проекту відбувається відповідно до міжурядових угод, тому вона не може бути припинена», – заявив російський чиновник. О. Новак також сказав, що Міненерго продовжує вести консультації з представниками Єврокомісії з приводу газопроводу (<http://mignews.com.ua/biznes/2585631.html>. – 2014. – 20.06).

При цьому на тлі претензій до проекту з боку Єврокомісії та поглиблення конфлікту з Україною в російських політичних та аналітичних колах ще весною почали розглядатися альтернативні маршрути «Південного потоку», які можуть істотно здешевити будівництво газової труби до Європи в обхід України.

Один з варіантів запропонувала Туреччина, інші з'являються завдяки анексії Росією частини України. Проте зміна дорогого маршруту на більш економічний зіткнеться з рядом інших проблем.

Нагадаємо, під час Світового нафтового конгресу, який відбувався у Москві з 15 по 19 червня 2014 р., міністр енергетики і природних ресурсів Туреччини Т. Йилдиз, зустрічаючись з російським міністром енергетики О. Новаком, заявив про намір Туреччини запропонувати Росії варіант прокладання газопроводу «Південний потік» її територією. За словами міністра, це питання турецька сторона має намір у майбутньому обговорити з керівництвом російського «Газпрому», який є найбільшим постачальником газу до Європи. Подробиць альтернативного маршруту він не сказав. Але додав, що «криза в Україні ніяк не позначиться на економічних відносинах Туреччини та Росії, оскільки Анкара і Москва є стратегічними партнерами». Цю заяву можна розцінити як політичну підтримку Туреччиною Росії в українському питанні і в питанні «Південного потоку», над яким нависла загроза санкцій ЄС.

Офіційно морський маршрут «Південного потоку» має пролягти від компресорної станції «Російська» на російському узбережжі (у районі Анапи) по дну Чорного моря (паралельно Кримському півострову) і до узбережжя Болгарії. Довжина чорноморської ділянки становитиме 925 км, максимальна

глибина – 2,2 км. Для забезпечення енергетичної безпеки Криму обговорюється варіант будівництва невеликого відведення по дну Чорного моря до Криму. Далі з Болгарії газопровід має піти в країни Південної та Центральної Європи по суші.

Планувалос, що сухопутна ділянка газопроводу пройде територіями таких країн Європи: Болгарія, Сербія, Угорщина і Словенія. Кінцева точка газопроводу – газовимірювальна станція «Тарвізіо» в Італії. Від основного маршруту будуть побудовані відводи в Хорватію та Сербію.

Виключно сухопутний маршрут «Південного потоку» через Туреччину виглядає вкрай проблематичним: Росія межує з нею тільки по морю. У цьому випадку доведеться прокласти транзитом трубу через Грузію, політичні відносини з якою в Росії напружені. Або транзитом через Азербайджан і Вірменію (в обхід Грузії), що також навряд чи зацікавить Москву, так як азербайджанський газ – прямий конкурент газпромівського у Європі. Тому, швидше за все, ітиметься про інший варіант. Туреччина вже безпосередньо з'єднана з Росією газовим трубопроводом «Блакитний потік», який проходить по дну Чорного моря. Раніше Т. Йилдиз уже запропонував Москві подвоїти потужності цієї труби (проектна потужність – 16 млрд куб. м газу на рік). Тоді, вважає він, Туреччина зможе зняти залежність від поставок газу західним маршрутом через Україну.

Однак навіть подвоєння потужності «Блакитного потоку» – це лише половина заявленої потужності «Південного потоку» в 63 млрд куб. м газу на рік. Тому Туреччина, імовірно, запропонує Росії провести «Південний потік» по дну Чорного моря там же, де проходить «Блакитний потік», тобто з виходом на сушу не в Болгарії, а на турецькій території. Це істотно скорочує довжину морської ділянки.

У цьому випадку, замість України, з'являється інша транзитна країна – Туреччина. Звичайно, Анкара має тут свої інтереси: по-перше, гарантує собі російський газ при майбутньому зростанні споживання, по-друге, отримує вигоду від транзиту газу в Європу. Але навряд чи Москву зацікавить такий проект Анкари. Усе-таки головна мета «Південного потоку» – прямий доступ «Газпрому» на європейський ринок без посередників, які через цей транзит отримують важіль тиску на Москву.

Що ж до Криму, то прокладання труби по невизнаним Європою «російським» територіям може обернутися скандалом з акціонерами проекту «Південний потік». Та й питання вибору маршруту «Газпром» не може вирішувати одноосібно. Європейські акціонери «Південного потоку» також повинні будуть схвалити альтернативний варіант маршруту, зазначає старший експерт Інституту енергетики і фінансів С. Агібалов. Учасниками проекту, крім «Газпрому» з часткою в 50 %, є також італійська Eni (частка 20 %), німецька Wintershall і французька EDF (по 15 %) (<http://vz.ru/economy/2014/4/16/682348.html>. – 2014. – 16.04).

Водночас, як заявив Прем'єр-міністр України А. Яценюк у Верховній Раді, Україна може зробити ЄС пропозицію більш вигідну, ніж «Південний потік». «Створення компанії-оператора української газотранспортної системи

(ГТС) і підземних сховищ газу (ПСГ) із залученням газотранспортних компаній з країн-членів Євросоюзу і США дасть змогу не лише модернізувати ГТС країни і збільшити її капіталізацію, але й протидіяти будівництву обхідних газопроводів, – пояснив А. Яценюк. – Це дає можливість зупинити будівництво “Південного потоку” і направити всі обсяги через українську ГТС, так як в цьому будуть, в першу чергу, зацікавлені країни-члени ЄС».

Також Прем’єр запевнив, що Україна не має намірів приватизувати свою ГТС: «Питання про приватизацію ГТС не ставиться, труба і сховища залишаються у державній власності».

У контексті таких заяв Верховна Рада включила до порядку денного законопроект про можливість передачі в оренду ГТС України. За включення відповідного урядового законопроекту до порядку денного проголосувало 246 нардепів. Законопроектом пропонується передача в оренду ГТС України, передбачається створення оператора єдиної ГТС України, при цьому контрольний пакет акцій оператора закріплюється в державній власності. Інші акції можуть бути передані газотранспортним підприємствам країн-членів ЄС і США.

Утім після бурхливої дискусії це питання вирішили не голосувати в першому читанні, депутати обговорять його в комітетах (<http://kr.ua/economics/458094-yatsenuik-nashel-vozmozhnost-ostanovyt-yuzhnyi-potok>. – 2014. – 18.06).

Як відомо, українська сторона неодноразово, навіть за президентства В. Януковича, домагалася зупинки будівництва газопроводу «Південний потік», який іде в обхід України та означатиме для української сторони втрату потенціалу транзитної держави. Чи можна говорити, що цей проект зупинено після того, як Болгарія заявила, що зупиняє участь у ньому? На думку фахівців, говорити про остаточне визначення долі цього проекту – рано.

Е. Лукас, старший редактор британського тижневика Economist, зазначає, що Москва рішуче налаштована не втратити «Південний потік». «Росія має великі активи в Болгарії, як політичні, так і економічні, і вони не цураються їх використовувати. За кризою в Україні стоїть мета Росії перешкодити здатності ЄС встановлювати правила на енергетичному ринку, це є одним з боїв у цій війні, і Росія не визнає своєї поразки з легкістю», – зауважує Е. Лукас (<http://pressorg24.com/politics/4271-reshenie-bolgarii-eshche-ne-pokhoronilo-yuzhnyi-potok-eksperty>. – 2014. – 11.06).

У контексті активізації зусиль РФ стосовно просування ідеї реалізації проекту «Південний потік» експерти розглядають підписання 24 червня у Відні головою правління «Газпрому» О. Міллером і гендиректором австрійської нафтової компанії OMV Г. Ройссом угоди про будівництво та введення в дію австрійської ділянки «Південного потоку» (South Stream Austria GmbH), у якій кожній із сторін належатиме по 50 %. Трубопровід буде прокладено від австро-угорського кордону до хаба в Баумгартені.

Як зазначив О. Міллер, «це не дуже протяжна ділянка – трохи менше 50 км. Але від цього не менш важлива, оскільки це заключна ділянка

«Південного потоку»». Таким чином, саме Австрія перетворилася в «пріоритетний маршрут». А ось Словенію та Італію, яка передбачалася як кінцева точка, «Південний потік» обійде.

Зазначимо, що на сьогодні «Газпром» повернувся до початкової концепції будівництва трубопроводу, який передбачав будівництво труби з Росії по дну Чорного моря до Болгарії, Сербії, Угорщини й потім Австрії. Баумгартен розглядався як кінцева точка «Південного потоку» ще в 2009 р. Через рік з Австрією було підписано міжурядову угоду. Але пізніше влада країни зробила ставку на альтернативний проект Nabucco, а «Газпром» вирішив направити «Південний потік» з Угорщини через Словенію до Італії.

Однак згодом Австрія відмовилася від Nabucco, замість нього було вирішено сконцентруватися на Trans-Adriatic Pipeline (TAP), який до 2020 р. може забезпечити Європу 10 млрд куб. м азербайджанського газу щорічно.

Перші повідомлення про зацікавленість Австрії в тому, щоб повернутися в «Південний потік», з'явилися ще до того, як ЄС загальмував проект. Зокрема, О. Міллер і Г. Ройсс обговорювали проект ще в лютому, повідомляв «Газпром». Але переговори не припинилися і після того, як ЄС уперше висловився проти «Південного потоку».

Незважаючи на пошуки Росією шляхів диверсифікації будівництва газогону «Південний потік», вітчизняні урядовці сумніваються в реалізації проекту. Зокрема, як повідомили в прес-службі МЗС України, новопризначений міністр закордонних справ України П. Клімкін в інтерв'ю австрійській газеті Die Presse зазначив, що, незважаючи на підтримку «Південного потоку» Австрією, реалізація проекту сумнівна. Адже як член ЄС, Австрія має дотримуватися правил другого та третього енергетичних пакетів. «Не можна говорити про поступки щодо “Газпрому”. А без поступок “Південний потік” є мертвим», – наголосив глава МЗС України. Він підкреслив, що не вірить у перспективи цього проекту. «Я не вірю в цей проект. Якщо Росія хоче обійти Україну та інші держави, то це мотивовано виключно політично. Вартість цього проекту становить майже 30 млрд. Навіщо витратити так багато грошей на проект, який не забезпечить диверсифікації. Росія потрібна як постачальник енергоресурсів, але все повинно відбуватися відповідно до правил», – додав П. Клімкін. Міністр зазначив, що ЄС має говорити одним голосом. «Якщо Австрія хоче виступити як посередник, слід обміркувати, як це буде відбуватися», – підкреслив глава українського МЗС (http://zik.ua/ua/news/2014/06/26/klimkin_sumnivaietsya_v_tomu_shcho_proekt_pivdennyu_potik_bude_realizovano_501026. – 2014. – 26.06).

Слушність висловлених П. Клімкіним сумнівів опосередковано підтвердила заява єврокомісара з енергетичних питань Г. Еттінгера від 27 червня, у якій єврочиновник підтвердив свою переконаність у тому, що проект «Південний потік» має бути заморожений, а Європі слід зміцнювати співпрацю із США, Канадою та Японією, сприяючи формуванню інтегрованого енергетичного ринку. «Свіжі інвестиції в нову інфраструктуру, що забезпечуються головними постачальниками, мають спрямовуватися на

формування внутрішнього ринку і правил здорової конкуренції. Ось чому ми говоримо, що проект «Південний потік» має бути відкладений до тих пір, поки його реалізація не буде приведена у відповідність із законодавством ЄС. Більше того, проекту має бути дана нова оцінка у світлі пріоритетів енергетичної безпеки ЄС», – зазначив Г. Еттінгер і додав, що Європа має включити у свою стратегію енергетичної безпеки Україну, Молдову й Західні Балкани (<http://www.vestifinance.ru/articles/44366>. – 2014. – 27.06).

Отже, майбутнє проекту «Південний потік» на сьогодні прогнозувати складно. Офіційна позиція Брюсселя полягає в тому, що ЄС готовий до співпраці над проектом, як тільки «Газпром» почне діяти за правилами Європейської комісії. Поки жодна зі сторін не має безпосередньої альтернативи, але Брюссель заявив, що хотів би зменшити свою залежність від російських енергоносіїв у майбутньому.

Швидше за все, ЄС відновить повномасштабні переговори щодо проекту «Південний потік», коли РФ почне дотримуватися норм міжнародного права.

На сьогодні можна стверджувати, що реалізація газопроводу «Південний потік» істотно не просунеться, доки не буде остаточно визначена позиція європейських держав і РФ щодо політичної кризи в Україні або російська сторона не врегулює свої відносини з усіма європейськими партнерами та Єврокомісією з енергетичних питань.

А. Потіха, наук. співроб. СІАЗ НБУВ

Національні меншини в Україні: ситуація в Закарпатті

Україна є багатонаціональною державою, і влада намагається знайти порозуміння з представниками всіх національностей, які проживають на території нашої країни. Проте залишається багато соціально-економічних проблем, які не завжди можна вирішити в короткий проміжок часу. Радикально налаштовані політики намагаються використати ситуацію у своїх інтересах. У багатьох регіонах України лунають заклики до федералізації або навіть до відокремлення і створення своєї держави. На жаль, Закарпаття не стало винятком, тут теж лунають сепаратистські гасла, зокрема з боку деяких русинських організацій.

Як відомо, ще восени 2006 р. Закарпатська облрада звернулася до Верховної Ради з клопотанням визнати русинів на загальнодержавному рівні як окрему національність. 7 березня 2007 р. Закарпатська обласна рада визнала русинів національною меншиною – було прийнято рішення про внесення в перелік національностей області національності «русини» та щодо звернення до Верховної Ради України з проханням визнати національність русинів на загальноукраїнському рівні. При цьому, як зауважують активісти ряду громадських організацій, таке рішення є поза компетенцією обласної ради.

Своїм прапором нова національність обрала триколон: синя, біла і червона смуги. Ініціатором ухвали про русинів як окрему національність став депутат обласної ради від партії «Народний союз “Наша Україна”» (НСУ) Є. Жупан, за фахом дитячий лікар, а в громадському житті – голова Народної ради русинів Закарпаття. За таке рішення проголосував 71 депутат із 79 присутніх на сесії, хоча, як повідомляють журналісти, на момент голосування в залі було не більше 60 депутатів.

Варто зазначити, що звинувачення української влади з боку деяких політичних сил у небажанні визнавати русинів як окрему національність не зовсім справедливе, адже це питання на законодавчому рівні певною мірою врегульовано. Відповідно до Закону України «Про національні меншини в Україні», громадяни України мають право вільно обирати та відновлювати національність; примушення громадян у будь-якій формі до відмови від своєї національності не допускається (ст. 11 Закону України «Про національні меншини в Україні»).

Законодавство України дає усім громадянам право ідентифікувати себе з будь-якою національністю без жодного документального підтвердження. В Україні відсутні будь-які документи, якими можна було б підтвердити національну приналежність громадянина, і питання щодо визначення національності до компетенції держави не належить, а є справою кожної конкретної особи. Право на вільний вибір і відновлення національності повною мірою поширюється й на русинів.

Деякі представники закарпатських русинів не погодилися з таким станом речей і вирішили шукати підтримки навіть за межами України. Як інформують ЗМІ, у минулому році русинські громадські організації в Закарпатській області надіслали лист держсекретарю США Дж. Керрі. На їхню думку, США завжди займали послідовну позицію в питаннях визнання русинів. При цьому влада є відкритою для зустрічей і діалогів з русинськими громадськими організаціями, зареєстрованими в Північній Америці. Саме Карпаторусинський консорціум Північної Америки, який складається із семи організацій, чотири з них у США та три в Канаді, мав представити урядовцям США свій «меморандум» і лист від русинів Закарпаття, щоб висловити своє занепокоєння тими процесами, які відбуваються в Україні та є приниженням основних прав людини, а саме: права на власну мову та національну ідентичність.

Минуло небагато часу, і після подій у Криму в лютому – березні 2014 р. радикально налаштовані русини знову активізувалися. Уже за кілька днів до реалізації сценарію конфлікту в Криму в інформаційному просторі спостерігалася активізація дискусій з так званої «проблеми русинства» в Закарпатті. Знову політики вирішили використати корінних слов'ян-закарпатців, які називають себе русинами, для поширення сепаратистських настроїв. Причому як російські спецслужби, так і західні.

Проте русинських організацій в Закарпатті створено чимало, і вони в більшості ворогують між собою. Тому про реальні загрози відділення від України говорити не варто. Однак подальше розхитування ситуації та такі

спроби ймовірні.

Досить активно коментують події в Закарпатті представники «Українського вибору» В. Медведчука. На сайті цієї організації розміщено ряд різноманітних публікацій на цю тему. Зокрема, одна із статей політичної аналітики має конкретну назву «Українська міжусобиця і Закарпаття: русини». Автор вважає, що або «бунт» на Заході України має припинитися, або країну чекає розділення на дві, три, чотири і навіть більше держав. При чому одразу запевняє, що ніякої «Русинської республіки» не буде – цього не дозволять сусіди, а от входження до складу іншої держави окремих українських територій автор статті не виключає.

Просуваючи в український інформаційний простір публікації подібної тематики, громадський рух «Український вибір» тим не менше заявляє, що є прихильником єдиної суверенної України. «Два роки ми відстоювали ідеї переходу до парламентсько-президентської форми правління, народовладдя і федеративного устрою держави. І сьогодні заявляємо про підтримку першого етапу реформи місцевого самоврядування, що враховує основні положення концепту федеративної реформи в Україні, запропонованого “Українським вибором”, зокрема право громад обирати керівників регіонів, достроково припиняти їхні повноваження, ліквідувати обласні та районні адміністрації, вибудовувати відносини з центральною владою на принципах бюджетного й кадрового федералізму», – ідеться в заяві «Українського вибору».

У цьому контексті примітною стала вимога керівника так званої Закарпатської патріотичної організації «карпаторосів» Й. Феделеша головам рад усіх рівнів в Закарпатті протягом 48 год подати у відставку та заборонити всі націоналістичні угруповання. «Влада в Закарпатті належить закарпатцям», – заявив Й. Феделеш. Він пригрозив застосувати силу у випадку, якщо вимоги не будуть виконані.

У свою чергу лідер Народної ради русинів Закарпаття Є. Жупан заявив, що закарпатські русини завжди діяли в правовому полі. І засудив різного роду провокаторів, які заявляють про нібито існуючу загрозу та вимагають ввести в Закарпатську область «миротворчий» контингент Росії. Він також зазначив, що останній Всеукраїнський з'їзд русинів чітко зазначив позицію закарпатців. Це – європейський вибір. «Русини Закарпаття, як і всі народи України, засуджують окупацію Криму руськими військами і наполягають на мирному врегулюванні ситуації на півострові», – зазначив голова НРРЗ Є. Жупан.

Він сподівається, що «мовний закон», який для багатьох став каменем спотикання, приймуть у новій редакції вже найближчим часом – і принаймні одну з причин для напруження в суспільстві буде знято.

Згодом подібне звернення було прийнято й на засіданні русинського клубу «Нова Русинія», до складу якого входять керівники молодіжних русинських організацій з багатьох країн світу. «Росія має негайно припинити військове втручання у внутрішні справи України. Русини України та зарубіжжя самі в змозі визначати своє майбутнє без вказівок Кремля», – зазначається у зверненні.

За словами підписантів звернення, московські кореспонденти продовжують шукати на Закарпатській землі тих, кому нібито потрібен «захист» з боку Росії. І це робиться лише з однією метою – ввести й сюди війська, як це відбулося в Криму.

Тим часом 25 квітня в Ужгороді в приміщенні Торговельно-економічного коледжу на Православній набережній відбулося зібрання русинів. Воно не було масовим, адже в ньому взяло участь до 30 осіб разом із журналістами та іншими спостерігачами.

За інформацією ЗМІ, приміщення коледжу із самого початку оточили члени «Правого сектору» в камуфляжі та інші громадські активісти в кількості до 50 осіб. Вони пояснили, що зібралися, аби не допустити провокацій у цей непростий для України період. Тим паче що в закладі в цей самий час перебували неповнолітні учні коледжу. Основною метою з'їзду було ухвалення заяви, що русини подають до Верховної Ради України законопроект про визнання їх корінним народом у Закарпатті. Проект закону на з'їзді зачитали. Русинів цікавили передусім земельні питання, тобто пріоритетне право на виділення їм, як корінному народу в регіоні, земельних ділянок. Крім того, русини вимагали від парламентарів представництва в органах влади, зокрема у Верховній та обласній радах. Вони пояснили, що просуватимуть законопроект через закарпатських депутатів ВРУ. Зокрема, називали прізвища І. Бушка, В. Ковача та В. Пацкана.

Журналісти, які були присутні на цьому зібранні, вияснили, що цей захід проходив у приміщенні Торговельно-економічного коледжу без згоди керівництва навчального закладу. Директор коледжу Л. Павлюк висловила здивування таким розвитком подій і запевнила журналістів, що ніякого дозволу, ні усного, ні письмового, на проведення зібрання русинів у приміщенні коледжу вона не давала. Також Л. Павлюк запевнила журналістів, що обов'язково напише відповідну заяву до правоохоронних органів.

Зі свого боку представники «Правого сектору» мирно дочекалися закінчення зібрання русинів біля входу в коледж і провели їх додому вигуками «Слава Україні», «Героям слава» та «Чемодан. Вокзал. Росія». На цьому русинське дійство завершилося.

Проте закарпатські русини все ж таки вирішили звернутися до Верховної Ради з вимогою визнати їх корінним народом України. Після цього русини планують організувати автономію в складі України. Ініціювали таке звернення на зібранні Закарпатського народного об'єднання русинів. Голова зібрання І. Буряк розповів, що до таких дій русинів спонукала ситуація, у якій опинилися кримські татари. Мовляв, якби тим свого часу надали широку автономію, то Росії б там не було.

Під час зібрання закарпатські русини, посилаючись на різноманітні міжнародні акти й закони, заявили, що саме вони є власниками закарпатської землі. І держава має їм компенсувати забрані наділи. Також у процесі обговорення звернення до ВР ішлося про те, що нинішня Україна, як і радянський режим, начебто утискає русинів, не надаючи їм широких

повноважень.

Деякі представники русинів вважають, що варто створити свою політичну партію. Про це у Facebook написав один з лідерів русинського народу М. Староста. «Русини повинні створити свою політичну партію або об'єднатися з будь-якою із загальноросійських. Ми повинні піти на місцеві вибори і зробити максимум для того, щоб наші депутати були представлені у всіх радах області. Тоді в рамках українського та європейського законодавства можна буде відстоювати інтереси нашої національної меншини. Про це йдеться вже роки, а реальних кроків так і не зроблено», – заявив М. Староста.

На його думку, це питання впирається в фінансування майбутньої партії. «Виникає питання: хто очолить партію і хто її профінансує? Створення русинської політичної сили може “вибити” з рук деяких радикалів можливість робити заяви від імені всього русинського народу», – зазначає М. Староста.

Усі ці події привертають увагу російських ЗМІ, які на свій манер коментують усе, що відбувається. Російських журналістів зацікавили й українські угорці, які, на їхню думку, піддаються утискам з боку української влади.

Про інформаційну підтримку з російської сторони заявляв і так званий прем'єр-міністр самопроголошеної Республіки Підкарпатська русь П. Гецько, який є частим гостем на центральних російських телеканалах, а його сепаратистські заяви без кінця цитує московська пропаганда. «З російської сторони, безумовно, підтримка є, – заявив П. Гецько кореспондентові “Фокуса”. – Принаймні інформаційна. Про іншу можна буде говорити після реалізації результатів закарпатського обласного референдуму 1991 р.»

За його словами, на референдумі, який відбувся понад 20 років тому, 78,6 % жителів Закарпаття висловилися за надання регіону автономії. Але українська влада тоді рішення жителів області проігнорувала. Тепер саме цей факт використовується для розпалювання сепаратистських настроїв місцевих жителів. Утім П. Гецьку займатися пропагандою сепаратизму останнім часом стало набагато складніше. Його антиукраїнською діяльністю зацікавилася СБУ, оголосивши активіста в розшук. Як інформують ЗМІ, П. Гецько втік. «Зараз він перебуває в Москві і свої заяви робить звідти», – повідомив народний депутат І. Бушко.

Після того як у березні 2012 р. суд засудив одного з русинів-сепаратистів священика Д. Сидора до трьох років позбавлення волі, антиукраїнський запал у рядах нацменшини майже згас. Але тепер, дивлячись на окупований Крим і визнання українською владою кримських татар його корінним народом, аналогічного статусу для себе в Закарпатті зажадали русини. І хоча ця заява залишилося без уваги Києва, але не можна виключати, що в результаті російської пропаганди локальне невдоволення за підтримки Росії розгорнеться в уже відомий «східний сценарій». Адже більшість пересічних донеччан ще декілька місяців тому теж не знали значення слова «федералізація», а тепер ситуація загострилася й дійшла до

кровопролиття.

У Закарпатті ситуація значно спокійніша, але проблема сепаратизму існує. Це стосується як русинів, так й угорців. «Угорці хочуть мати гарантії збереження своїх прав, можливості вільних поїздок в Угорщину, до Європи. Тому питання національного самоврядування та подвійного громадянства має певну підтримку серед громади», – зазначив народний депутат І. Гайдош, який очолює Демократичний союз угорців України.

Нагадаємо, ще чотири роки тому парламент Угорщини прийняв закон, що дозволяє за спрощеною процедурою видавати паспорти етнічним угорцям, які проживають у сусідніх країнах. Словаччина, де в той час проживало понад півмільйона угорців, розцінила цей крок як посягання на власну територію. Україна різких заяв не робила, хоча про проблему подвійного громадянства влада знає. Як повідомив народний депутат І. Бушко, багато угорців, які проживають в Україні, уже й так отримали угорські паспорти. Щоправда, він не уточнив джерело такої інформації і які вживаються заходи щодо громадян, що незаконно отримали подвійне громадянство.

Крім того, як інформують ЗМІ, активну роботу з угорцями Закарпаття восени минулого року почала радикальна угорська партія «За майбутнє Угорщини» («Йоббік»). Тоді це більше нагадувало неприкриту агітацію перед майбутніми виборами в угорський парламент (навесні 2014 р.). Адже завдяки видачі українцям угорських паспортів у Закарпатті в «Йоббіка» з'явилися потенційні виборці. Проте вже після потрапляння в парламент партія стала робити й більш радикальні заяви. Приміром, на квітневій сесії ПАРЄ делегат від цієї політсили заявив, що Крим – російський, а Закарпаття – угорське.

Утім правоохоронні органи Угорщини вже запідозрили Б. Ковача – депутата Європарламенту від партії «Йоббік» – у шпигунстві на користь Москви. Тому генпрокурор Угорщини звернувся до Європарламенту з проханням позбавити Б. Ковача депутатської недоторканності.

При цьому, як наголосив І. Гайдош, «східний сценарій» у Закарпатті розіграти буде набагато складніше. «Хоча політика є політика, тому на 100 % виключати нічого не можна. Сприятли таким сценаріям могла б економічна криза, вторгнення ззовні, необдумані кроки влади, спрямовані на скорочення існуючих прав нацменшин», – наголосив політик.

У цьому контексті показово, що голова Світової федерації українських лемківських об'єднань (СФУЛО) С. Федина виступила з відкритим листом до керівництва України з приводу антиукраїнської діяльності «русинів» Закарпаття. У цьому листі С. Федина від імені СФУЛО висловлює глибоке занепокоєння у зв'язку із заявами так званих русинів Закарпаття, які говорять про геноцид русинського народу та закликають В. Путіна ввести миротворчі війська для захисту останнього оплоту «русского мира на западе».

С. Федина вважає, що такі заяви і відкриті листи з'являлися досить регулярно, передусім на російських ресурсах, і не мали широкого резонансу, але у світлі останніх подій в Україні вони становлять загрозу територіальній

цілісності, суверенітету України, а головне – життю громадян України. «Так звані підкарпатські русини продовжують інформаційну політику Російської Федерації, яка традиційно привласнює історію та матеріальну спадщину України, зокрема спекулює на історичній самоназві всіх українців – “русини”, використовуючи це слово для позначення апологетів концепції “русского мира” та підриву стабільності у Центрально-Східній Європі», – зазначила С. Федина.

Вона вважає, що, монополізуючи історичну самоназву українців «русини», підкарпатські русини підставляють усі інші історико-етнографічні групи українців, зокрема лемків, які також послуговуються словом «русин» для окреслення своєї ідентичності, проте не мають нічого спільного з ніким невизнаною групою сепаратистів. «Вважаємо за необхідне наголосити, що діяльність так званих підкарпатських русинів, або як їх іще окреслюють – представників політичного русинства, ставить під загрозу територіальну цілісність і суверенітет ще кількох країн, крім України, землі яких вони розглядають як основу для своєї ефемерної державності, це, зокрема, Угорщини, Словаччини, Румунії, Молдови», – ідеться в листі.

У цьому листі також наголошується, що всі українські, лемківські, русинські організації, які входять до СФУЛО і представляють спільноти в Україні, Польщі, Словаччині, Сербії, Хорватії, Канаді та США, підтверджують свою повагу до основ міжнародного права, принципів територіальної цілісності держави та суверенітету, не мають жодного відношення до організацій політичного русинства та засуджують їхню протиправну діяльність. «Українці, лемки, русини як ніхто інший розуміють цінність людського життя, важливість миру і стабільності у світі та необхідність протидії нелюдським диктаторським режимам, які призводять своїми діями до великих трагедій», – зазначається у зверненні голови СФУЛО.

Тим часом у прокуратурі Закарпатської області проведено засідання міжвідомчої робочої групи, у межах якого з метою реалізації координаційних повноважень визначено пріоритетні завдання у її діяльності – протидію, запобігання, розкриття та розслідування кримінальних та інших правопорушень, пов'язаних з проявами сепаратизму, посяганням на територіальну цілісність і недоторканність України, запобігання посяганням на безпеку держави, її територіальну цілісність і недоторканність, недопущення фактів розпалювання ворожнечі за мовною, релігійною або національною ознакою, а також вироблення єдиних підходів, єдиного алгоритму дій і системної міжвідомчої взаємодії для досягнення визначених цілей.

За інформацією ЗМІ, міжвідомчу робочу групу з питань боротьби, протидії та запобігання проявам сепаратизму, посяганням на територіальну цілісність і недоторканність України на території Закарпатської області створено 7 травня наказом прокурора Закарпатської області. З цього часу вже вжито ряд заходів щодо недопущення проявів сепаратизму серед населення краю, у тому числі і виявленню та запобігання, розкриттю кримінальних

правопорушень, пов'язаних з такими незаконними діями окремих громадян. Зокрема, це й кримінальне провадження, розслідування якого розпочато 20 березня слідчим відділом Управління Служби безпеки України в Закарпатській області за ознаками кримінальних правопорушень, передбачених ч. 2 ст. 110, ч. 2 ст. 15, ч. 3 ст. 190 КК України (посягання на територіальну цілісність і недоторканність України та шахрайство). Як повідомлялося, фігурантом у ньому виступає самопроголошений прем'єр-міністр Республіки Підкарпатська Русь П. Гецько, який, перебуваючи на території іншої держави, розповсюджує в російських та окремих українських ЗМІ різні звернення русинів Закарпаття, зокрема й до президента РФ В. Путіна з проханням здійснити миротворчу операцію, відновити і визнати державність Республіки Підкарпатська Русь.

Крім того, 12 червня розпочате кримінальне провадження за ч. 1 ст. 161, ч. 1 ст. 110 КК України (порушення рівноправності громадян залежно від їхньої расової, національної належності або релігійних переконань, посягання на територіальну цілісність і недоторканність України) за матеріалами газети «Рабоче-крестьянская правда», які містять заклики до проведення і визнання легітимності проведеного в порушення вимог законодавства України референдуму про визнання державної самостійності Донецької і Луганської народних республік, спрямовані на розпалювання національної ворожнечі та ненависті.

Слідчим відділом СБУ в Закарпатській області проводиться досудове розслідування, з'ясовуються обставини вчиненого, процесуальне керівництво розслідуванням здійснює прокуратура області. Керівник міжвідомчої групи наголосив, що швидке, повне та неупереджене розслідування кримінальних правопорушень, пов'язаних з посяганням на територіальну цілісність і недоторканність України, спрямованих на розпалювання національної ворожнечі, дестабілізації політичної ситуації в державі й на території області – є одним з першочергових завдань правоохоронних органів краю.

Оперативна й ефективна реакція місцевої влади на будь-які сепаратистські та екстремістські прояви в Закарпатті особливо важлива з огляду на ту роль, яка відводиться цьому регіону в планах проросійських сепаратистів Донбасу. Так, за повідомленнями ЗМІ, П. Гецько, який переховується від українських спецслужб у Москві, 20 червня позував з автоматом АК-47 разом з головними сепаратистами Донеччини Д. Пушилїним і «послом» невизнаної сепаратистської Південної Осетії Д. Медоевим. «Второй фронт будет открыт!» – прокоментували сепаратисти фото на своїй сторінці в одній із соціальних мереж.

Отже, як центральній, так і регіональній владі варто приділяти Закарпаттю посилену увагу, розробляючи комплекс інформаційних, соціально-економічних і політичних заходів щодо запобігання сепаратистським проявам, зміцнення територіальної цілісності держави та національної свідомості її громадян **(При написанні статті були використані матеріали таких джерел інформації: Російські агенти згадали про «проблеми русинів» Закарпаття //**

<http://www.mukachevo.net/ua/News/view/89609>. – 2014. – 4.03; Як русини вимагали статусу корінного народу на незаконному з'їзді під пильним наглядом «Правого сектору» // <http://karpatskijobjektiv.com>. – 2014. – 25.04; «Український вибор» виступає проти сепаратизма і тероризма // <http://vybor.ua/article/federalization/ukrainskiy-vybor-vystupaet-protiv-separatizma-i-terrorizma.html>. – 2014. – 15.04; Закарпатські русини хочуть автономії // <http://www.wz.lviv.ua/news/63369>. – 2014. – 28.04; Голова Народної ради русинів: Заява, що русини просять захисту Путіна, – провокація // http://zik.ua/ua/news/2014/03/28/zayava_shcho_rusyny_prosyat_zahystu_putina_provokatsiya_golova_narodnoi_rady_rusyniv_zakarpattya_474668; Головна лемкня закликає Наливайченка і Турчинова відреагувати на антиукраїнські дії «русинів» // <http://lvivexpres.com/news/2014/03/23/59875-golovna-lemkynya-zaklykaye-nalyvaychenka-turchynova-vidreaguvaty>. – 2014. – 23.03; Русини создадут свою политическую партию? // <http://anons.uz.ua/news/politics/17235-rusiny-sozdadut-svoyu-politicheskuyu-partiyu.html>. – 2014. – 17.06; Пріоритетом закарпатських правоохоронців є боротьба з сепаратизмом // <http://www.trubyna.org.ua/novyny/priorytetom-zakarpatskyh-pravoohorontsiv-je-borotba-z-separatyzmom>. – 2014. – 16.06).

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

О. Турчинов наголошує на важливості стабілізації ситуації на Сході України до кінця літа мирним шляхом.

«На сьогодні головне, що нам вдалося замкнути кільце навколо бойовиків, у тому числі суттєво обмежити їхні зовнішні канали поставки підкріплення, зброї і т. д. Якщо ми утримаємо ситуацію на східному кордоні, то – я впевнений – зможемо, по факту, повністю її купирувати», – сказав Голова Верховної Ради України О. Турчинов в інтерв'ю виданню «Лівий берег».

О. Турчинов пояснив, що ці терміни обумовлені необхідністю відновлення правопорядку на звільнених територіях, відновлення інфраструктури, об'єктів комунального господарства, підготовкою до зими.

Аналізуючи нинішні події на Сході України, керівник парламенту заявив, що сьогодні має місце повномасштабне військове втручання Російської Федерації, яке можна не допустити, тільки заклавши військами кордон. «З нашого боку протистояння зовнішньої і внутрішньої агресії проходить у форматі антитерористичної операції. Це обумовлено специфікою українського законодавства. Оскільки до моменту, поки на даній території не введено військовий стан, ми можемо проводити тільки АТО», – пояснив він.

Відповідаючи на запитання, чи потрібно вводити на Донбасі військовий стан, О. Турчинов зазначив, що нині Президент України шукає способи

врегулювання ситуації мирним шляхом. «Якщо ж мирні ініціативи Глави держави не будуть підтримані, у нас не залишиться альтернативи введенню військового стану та вирішення ситуації силовим шляхом», – сказав він.

Відповідаючи на запитання, О. Турчинов висловив думку, що «дострокові вибори потрібні, але їх можна проводити тільки після стабілізації ситуації на Сході. Війна і вибори – категорії несумісні» (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 28.06*).

Верховна Рада працюватиме без відпусток

Верховна Рада працюватиме влітку без перерви на канікули. За «безперервність роботи Верховної Ради, без вихідних і відпусток», як оголосив голова Верховної Ради О. Турчинов, проголосувало 288 депутатів.

Згідно з рішенням, сесійними тижнями парламенту будуть – з 22 по 25 липня і з 12 до 16 серпня (вочевидь, до 15-го, п'ятниці. – Ред.). Також депутати можуть зібратися за рішенням голови Верховної Ради в інший час.

2 вересня планується закрити поточну сесію парламенту й одразу відкрити нову (*Українська правда (www.pravda.com.ua). – 2014. – 1.07*).

Парламентская фракция «Батьківщина» считает «сырым» президентский законопроект о внесении изменений в Конституцию и выступает против его рассмотрения в нынешнем виде в парламенте. Об этом с трибуны Верховной Рады заявил лидер фракции С. Соболев.

«К сожалению, эти изменения не имеют ничего общего с децентрализацией власти. Те косметические вещи, которые предлагаются для введения представительства Президента на местах, порядок назначения, это, фактически, является старым перетягиванием одеяла – у кого есть больше полномочий», – заявил С. Соболев.

По его мнению, просьба к депутатам рассмотреть законопроект в кратчайшие сроки есть ничем иным, как попыткой обвинить парламентариев в нежелании менять Конституцию. «По нашему мнению, без четкого рассмотрения проекта на фракциях и группах выносить такой «сырой» проект закона в зал невозможно. Это, фактически, делается с одной целью – повод заявить, что парламент не хочет изменений в Конституцию», – сказал он.

В предлагаемом законопроекте вместо новшеств – очередное назначение должностей. «Мы это уже видели при Януковиче, и чем это закончилось», – подытожил председатель фракции «Батьківщина» (*Главком (<http://glavcom.ua/news/216654.html>). – 2014. – 1.07*).

Фракции ВО «Свобода», ВО «Батьківщина», а также парламентская группа «Суверенная европейская Украина» настаивают на введении военного положения в Донецкой и Луганской областях. Об этом представители фракций заявили в ходе сегодняшнего заседания парламента.

Так, депутат группы «Суверенная европейская Украина» В. Литвин отметил, что фактически «военное положение давно уже действует» и нужно решиться принять соответствующие решения.

В свою очередь, лидер фракции ВО «Свобода» О. Тягнибок подчеркнул, что его политическая сила поддерживает принятое накануне СНБО и Президентом Украины П. Порошенко решение о прекращении режима прекращения огня, однако удивлены тем, что не было предложено ввести военное положение. «Мы удивлены, что сегодня в парламенте мы не получили представление от Президента и решение СНБО относительно введения военного положения в Донецкой и Луганской областях», – заявил он

Руководитель фракции ВО «Батьківщина» С. Соболев подчеркнул, что Верховная Рада готова к введению военного положения в стране. «То, что как минимум пять представителей политических групп и фракций заявили о необходимости введения военного положения в Украине, подтверждает, что парламент давно готов к такому решению. Президенту надо принимать определенный указ, и передавать его в парламент», – сказал нардеп (*Главком* (<http://glavcom.ua/news/216636.html>). – 2014. – 1.07).

Шесть народных депутатов вышли из фракции Коммунистической партии Украины. Об этом в ходе сегодняшнего пленарного заседания сообщил председатель Верховной Рады А. Турчинов.

По его словам, фракцию коммунистов в этот раз покинули С. Гончаров, А. Голуб, В. Кудря, В. Самойленко, А. Зубчевский и А. Присяжнюк.

Ранее, 19 июня, из фракции Компартии в Верховной Раде вышли народные депутаты И. Калетник и Р. Скарбовийчук (*Главком* (<http://glavcom.ua/news/216630.html>). – 2014. – 1.07).

Народный депутат А. Голуб, который сегодня покинул фракцию КПУ, в ближайшее время будет инициировать замену лидера партии П. Симоненко на С. Килинкарова. Об этом он сообщил в комментарии «Главкому».

«В пятницу у меня состоялся разговор, в ходе которого я узнал информацию, сделавшую мое дальнейшее пребывание в КПУ невозможным», – сказал А. Голуб. Нардеп отказался уточнить, о чем именно идет речь, но заявил, что все, написанное о руководстве КПУ в СМИ в последнее время – правда.

Напомним, ранее в СМИ неоднократно появлялась информация о том, что руководство Компартии поддерживает сепаратистов в восточных

регионах України. В этой связи в мае и. о. президента А. Турчинов обратился в Минюст с просьбой рассмотреть материалы, касающиеся антиконституционной деятельности Коммунистической партии Украины (*Главком (<http://glavcom.ua>). – 2014. – 1.07*).

Верховная Рада учредила орден Героев Небесной Сотни, предложенный президентом Украины П. Порошенко. Принятие данного решения поддержали 244 нардепа.

Орденом Героев Небесной Сотни будут награждать за гражданское мужество, патриотизм, отстаивание конституционных принципов демократии, прав и свобод человека, активную благотворительную, гуманистическую, общественную деятельность в Украине, самоотверженное служение украинскому народу, достоинства, проявленные во время Революции (ноябрь 2013 – февраль 2014), а также во время других событий, связанных с защитой независимости, суверенитета и территориальной целостности Украины.

В законе также предусмотрены соответствующие поручения Кабинета министров, в частности по обеспечению проведения всеукраинского конкурса на лучший эскиз знака ордена Героев Небесной Сотни, изготовление атрибутов этой государственной награды (*Главком (<http://glavcom.ua/news/216642.html>). – 2014. – 1.07*).

Комітет з питань промислової та інвестиційної політики рекомендує парламенту повернути на доопрацювання законопроект про ремісничу діяльність в Україні.

Проектом (реєстр. № 4458), зокрема, передбачено «впровадження нових підходів до розвитку підприємництва, спрощення умов ведення підприємницької діяльності, вдосконалення законодавства у цій сфері, впровадження світового досвіду для створення європейської якості життя громадянам України, залучення іноземних інвестицій в державу».

Під час обговорення народні депутати взяли до уваги, що Кабінет Міністрів не підтримав законопроект як такий, положення якого суперечать чинному законодавству.

Розглянувши та обговоривши проект закону, члени комітету зазначили, що особливості регулювання ремісничої діяльності можуть бути врегульовані Податковим кодексом і Законом України «Про народні художні промисли», введення ж додаткового надмірного державного регулювання у цій сфері є недоречним (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 27.06*).

27 червня відбулася церемонія прощання з І. Плющем, який двічі обирався Головою Верховної Ради України (1991–1994 і 2000–2002 рр.).

На церемонію прийшли Голова Верховної Ради України О. Турчинов, Прем'єр-міністр України А. Яценюк, президенти України Л. Кравчук і В. Ющенко, мер Києва, голова Київської міської державної адміністрації В. Кличко, урядовці, народні депутати України, представники громадськості (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 27.06*).

Члени міжфракційного об'єднання «Рівні можливості» провели зустріч з делегацією регіональної міської ради регіону Штуттгарт (Німеччина) від асоціації «Політика з жінками».

Представники німецької делегації «Політика з жінками» та члени МФО «Рівні можливості» обговорили питання забезпечення рівних прав і можливостей жінок та чоловіків як невід'ємної складової державної політики, співвідношення частки жінок в уряді та парламенті України та Німеччини, забезпечення вільного доступу жінок до вищих державних посад та органів місцевого самоврядування. У парламенті Німеччини частка жінок становить 33 %, тоді як в Україні серед депутатів сьомого скликання є лише 44 жінки, тобто менше 10 %.

Під час дискусії особливу увагу народні депутати зосередили на необхідності законодавчого закріплення квот у виборчих партійних списках та підкреслили важливість розгляду у Верховній Раді проекту закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків у виборчому процесі) (реєстр. № 3411). Законопроект забезпечує загальне гендерне співвідношення на рівні не менше 30 % і не більше 70 % однієї статі у відповідних виборчих списках. При цьому в першій п'ятірці пропонується запровадити частку представників однієї статі на рівні не більше 60 %.

Учасники заходу обмінялися досвідом та обговорили запровадження дієвих законодавчих механізмів збалансованого представництва жінок і чоловіків у державних органах влади та шляхів залучення більшої кількості жінок до суспільно-політичного життя країни (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 28.06*).

Комітет з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму рекомендує парламенту прийняти за основу законопроект про внесення змін до деяких законів України (щодо збільшення розміру допомоги при народженні дитини та покращення демографічної ситуації в державі).

Проектом (реєстр. № 4661) пропонується встановити, що допомога при народженні дитини призначається в такому розмірі: на першу дитину – 45 тис. грн, на другу дитину – 60 тис. грн, на третю та кожен наступну дитину – 80 тис. грн.

Документ містить також норму, відповідно до якої виплата допомоги має здійснюватися одноразово в розмірі 12 тис. грн, а решта виплачується: на

першу дитину протягом наступних 24 місяців, на другу дитину – протягом 48 місяців, на третю й кожну наступну дитину – протягом 60 місяців у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Планується також виключити підпункти 2 та 3 п. 7 розд. II Закону України «Про запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні» (назва документа – за першоджерелом. – Ред.), якими були внесені зміни до Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» та відповідно до яких змінені розміри та порядок надання державної допомоги при народженні дитини, а також вилучені норми щодо надання державної допомоги по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку.

Члени комітету також вважають за доцільне при підготовці документа для розгляду в другому читанні врахувати положення законопроекту про внесення змін до ст. 12 Закону України «Про державну допомогу сім'ям з дітьми» (щодо зміни розміру та порядку нарахування допомоги при народженні дитини) (реєстр. № 4314) (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 26.06*).

Комітет з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності рекомендує Верховній Раді прийняти за основу проект закону про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за окремі правопорушення (у сфері споживчого ринку).

Законопроектом (реєстр. № 3434) пропонується підвищити суми штрафних санкцій за порушення у сфері споживчого ринку. Відповідні зміни передбачається внести до ст. 155, 155-1, 155-2, 156, 156-1, 159, 160 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Необхідність внесення змін під час обговорення обґрунтовувалася тим, що існуючий на цей час перелік адміністративних правопорушень у сфері провадження торговельної діяльності, а також санкції за їх вчинення не виконують тієї виховної функції, яка закладена в основу адміністративної відповідальності та функції запобігання новим правопорушенням, а також тим, що рівень розмірів штрафів не відповідає інфляційним процесам, а їхні розміри не забезпечують необхідного рівня соціального захисту населення від порушень у сфері захисту прав споживачів.

На думку авторів, основною метою прийняття цього проекту є підвищення ефективності системи профілактики та упередження порушень у сфері споживчого ринку, дотримання вимог законодавства про захист прав споживачів, правил торгівлі та послуг, належного, професійного рівня обслуговування населення.

Члени комітету підтримали законопроект, прийняття якого сприятиме зменшенню та припиненню порушень вимог законодавства у сфері торгівлі, усуненню їхніх негативних наслідків, забезпеченню правомірної поведінки суб'єктів господарювання, дасть змогу посилити адміністративну

відповідальність суб'єктів підприємницької діяльності за недодержання державних стандартів, норм і правил торговельного обслуговування населення, а також запровадити більш дієві механізми у сфері захисту прав споживачів щодо гарантії отримання якісних товарів і послуг споживачами (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 26.06*).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент України П. Порошенко за підсумками засідання Ради національної безпеки і оборони України прийняв рішення зупинити дію режиму одностороннього припинення вогню на Донбасі.

Таким чином режим припинення вогню, проголошений Президентом 20 червня та подовжений до 22:00 30 червня, вважається таким, дія якого завершилася.

«Ми будемо наступати і будемо звільняти нашу землю. Непродовження режиму припинення вогню – це наша відповідь терористам, бойовикам, мародерам, всім тим, хто знущається над мирним населенням, хто паралізує роботу економіки регіону, хто зриває виплати зарплат, пенсій, стипендій, хто підриває залізницю, руйнує водопроводи, хто позбавив людей нормального мирного життя», – наголосив Президент у зверненні до народу.

Нагадаємо, раніше глава держави на підставі рішення Ради національної безпеки та оборони продовжив режим незастосування сили до 22:00 понеділка (30 червня).

На виконання Висновків Європейської ради, які були ухвалені на рівні глав держав та урядів 28-ми країн-членів Європейського Союзу за участі Президента України, очікувалося, що до понеділка, 30 червня, будуть зроблені такі кроки:

- розпочато практичну імплементацію мирного плану Президента України;

- забезпечено моніторинг режиму припинення вогню під наглядом місії ОБСЄ та ефективного контролю за ділянкою українсько-російського кордону на території дії АТО;

- передано під контроль Державної прикордонної служби України пункти перетину кордону (Ізварине, Должанський, Червонопартизанськ) і відновлено їхню діяльність;

- звільнено всіх заручників, у тому числі спостерігачів ОБСЄ.

Президент України провів нараду із силовиками та на підставі рішення Ради національної безпеки та оборони № 548/2014 продовжив режим незастосування сили до 22:00 понеділка (30 червня).

За наслідками наради Україна очікувала, що за час припинення застосування сили відбудеться:

- закриття пунктів вербування найманців на території РФ;

– припинення пересування незаконних збройних формувань на території Донецької та Луганської областей.

Побудова укріплень чи споруд, що заважатимуть мирному життю мешканців Донбасу, буде вважатися порушенням режиму припинення вогню.

У разі недотримання умов режиму незастосування сили, Україна залишає за собою право дострокового припинення цього режиму в зонах, де режим припинення вогню не виконуватиметься.

Механізм реалізації цього рішення був обговорений на нараді за участі Голови Верховної Ради О. Турчинова, голови Служби безпеки В. Наливайченка, в. о. міністра оборони М. Ковалю, міністра внутрішніх справ А. Авакова, голови Державної прикордонної служби М. Литвина, командувача Національної гвардії С. Полторака (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 27.06, 1.07*).

Президент П. Порошенко затвердив зміни до Закону «Про Державний земельний кадастр».

Президент України П. Порошенко підписав Закон України № 1325-VII «Про внесення змін до Закону України “Про Державний земельний кадастр” щодо скасування плати за внесення відомостей до Державного земельного кадастру та змін до них» (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 27.06*).

Президент вшанував День Конституції покладанням квітів до пам’ятника П. Орлику.

З нагоди Дня Конституції України Президент України П. Порошенко поклав квіти до пам’ятника творцю першої української Конституції гетьману П. Орлику.

В урочистій церемонії також взяли участь Голова Верховної Ради О. Турчинов, Прем’єр-міністр України А. Яценюк, перший і другий президенти незалежної України Л. Кравчук і Л. Кучма, голова Київської міської державної адміністрації, київський міський голова В. Кличко, члени уряду, народні депутати, представники громадськості (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 28.06*).

Відбулася чотиристороння телефонна розмова П. Порошенка, А. Меркель, Ф. Олланда та В. Путіна.

Президент України П. Порошенко, федеральний канцлер Німеччини А. Меркель, президент Франції Ф. Олланд і президент Росії В. Путін у чотиристоронній телефонній розмові обговорили реалізацію мирного плану на Донбасі.

Під час розмови глава Української держави поінформував співрозмовників про те, що Україна в повному обсязі виконує взяті на себе зобов'язання щодо реалізації мирного плану у відповідності до рішення Європейської ради й дотримується в односторонньому порядку режиму припинення вогню, яке було проголошено до 22:00 30 червня. Також Президент України висловив занепокоєння ситуацією та зазначив, що протягом останніх діб було зафіксовано чергові факти порушення режиму припинення вогню з боку бойовиків. П. Порошенко наголосив, що дотримання режиму незастосування сили має відбуватися усіма сторонами.

Україна продовжує наполягати на поверненні під контроль Державної прикордонної служби всіх пунктів пропуску. Президент України також закликав президента Росії посилити режим державного кордону з боку Росії, щоб припинити проникнення на територію України бойовиків і найманців та поставку для них зброї й бронетехніки.

За результатами розмови Президент дав доручення голові Державної прикордонної служби України терміново провести консультації з Федеральною прикордонною службою Росії для забезпечення механізму ефективного контролю за українсько-російським кордоном.

Було досягнуто домовленість про необхідність подальшої роботи тристоронньої контактної групи найближчим часом.

Перша телефонна розмова у чотиристоронньому форматі відбулася 25 червня (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 29.06).*

Президент України П. Порошенко провів телефонну розмову з президентом Республіки Польща Б. Коморовським.

Президент Польщі привітав Україну з підписанням Угоди про асоціацію з Європейським Союзом. У свою чергу П. Порошенко подякував Польщі за сприяння в підписанні Угоди та висловив сподівання на підтримку Польщі в питанні якнайшвидшої ратифікації Угоди державами-членами ЄС.

Президент України поінформував президента Польщі про ситуацію на Донбасі.

Глава Української держави запевнив польського колегу, що подальший розвиток стратегічного партнерства з Польщею залишається пріоритетом зовнішньої політики України (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 30.06).*

Відбулася телефонна розмова П. Порошенка з А. Меркель, Ф. Олландом і В. Путіним.

Відбулася телефонна розмова в чотиристоронньому форматі Президента України П. Порошенка з федеральним канцлером ФРН А. Меркель, президентом Франції Ф. Олландом і президентом Росії В. Путіним.

П. Порошенко підкреслив, що його метою, як і раніше, є мир. Але для

цього необхідно, щоб усі сторони дотримувалися виконання основних пунктів узгодженого мирного плану.

Президент України поінформував про ситуацію в Донецькій і Луганській областях і наголосив, що, на жаль, домовленості, досягнуті під час попередньої розмови в чотиристоронньому форматі, не були виконані.

Співрозмовники висловили згоду про необхідність найближчим часом організувати консультації контактної групи за участі другого Президента України Л. Кучми, посла РФ в Україні М. Зурабова та спеціального представника ОБСЄ Х. Тельявіні для досягнення таких домовленостей: двостороннього безумовного припинення вогню, звільнення всіх заручників, які незаконно утримуються, запровадження контролю на українсько-російському кордоні при моніторингу та верифікації ОБСЄ.

Під час розмови було досягнуто домовленість, що міністри закордонних справ чотирьох країн невідкладно почнуть роботу з уточнення механізмів реалізації зазначених у телефонній розмові цілей *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 30.06)*.

Президент України П. Порошенко провів телефонні розмови з федеральним канцлером Німеччини А. Меркель, державним секретарем США Дж. Керрі, президентом Франції Ф. Олландом.

Під час розмов П. Порошенко поінформував міжнародних партнерів, з якими вів постійний діалог, про те, що 30 червня о 22:00 сплив термін дії режиму припинення вогню і за підсумками засідання Ради національної безпеки і оборони України ним було прийнято рішення про не продовження його дії.

Глава держави наголосив, що українська сторона 10 днів поспіль у повному обсязі виконувала взяті на себе зобов'язання, дотримувалася в односторонньому порядку режиму припинення вогню та заплатила за це десятками життів.

Разом з тим Президент України зазначив, що в разі реалізації основних пунктів мирного плану, щодо яких була погоджена позиція і в рішенні Європейської ради 27 червня, і в результаті чотиристоронніх телефонних переговорів, а саме: двостороннє припинення вогню, запровадження надійного контролю на українсько-російському кордоні при моніторингу та верифікації ОБСЄ та звільнення всіх без виключення заручників, які незаконно утримуються, Україна буде готова розпочати політичні переговори без будь-яких додаткових умов для реалізації мирного плану на Донбасі *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 1.07)*.

А. Яценюк зустрівся з чемпіонами та призерами олімпійських ігор, чемпіонатів світу і Європи.

А. Яценюк зазначив, що «ця зима була найбільш переможною і для України. Ми спостерігали за вами, як ви гордо піднімали український прапор, співали Гімн України й доводили всьому світу – це сильна держава, яка вміє перемагати. Це нас тут заряджало в Києві».

А. Яценюк підкреслив, що перемоги українських спортсменів – не тільки їхній індивідуальний успіх, а й успіх України.

На переконання глави уряду, дуже важливо, аби спортсмени «особистим прикладом працювали з молоддю»: «Найкращий шлях підняти здоров'я нації – це ваш приклад».

Він звернувся до спортсменів: «Якщо маєте можливість – заїдьте в школу, університет. Якщо ви будете спілкуватися з людьми і доводити власним прикладом, що можна і треба бути успішним та сильним, – це буде передаватися сотням, тисячам, мільйонам» *(Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 26.06).*

Ситуація з проходженням опалювального сезону буде складною, але ми маємо зробити все, щоб здолати цей виклик.

Обговорення ряду конкретних заходів щодо скорочення споживання російського природного газу, зокрема через його заміщення, використання альтернативних джерел постачання та енергозбереження, відбулося під час засідання кризового енергетичного штабу під головуванням віце-прем'єр-міністра України, міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства В. Гройсмана за участі Міністерства енергетики, НАК «Нафтогаз України», НКРЕ та інших установ.

На основі цих заходів напрацьовується план дій щодо стабільного проходження Україною опалювального сезону за умов припинення постачання російського газу, виконання якого дасть змогу звести до мінімуму потребу України в додатковій закупівлі російського природного газу, яка ще на початку літа оцінювалася у 7 млрд куб. м.

«За оцінками Міністерства енергетики та “Нафтогазу”, ситуація з проходженням Україною опалювального сезону буде складною, але ми маємо зробити все, щоб здолати цей виклик», – підкреслив віце-прем'єр-міністр, підсумовуючи результати наради *(Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 28.06).*

Україна потребує державної програми з розвитку читання.

Найбільший виклик українського книговидання полягає навіть не в черствості чиновника чи неповороткості бюрократичного апарату, а в тому, що половина українців не готова бачити в книзі джерело інформації та позитивних емоцій, бо не привчена змалку до читання. Про це віце-прем'єр-міністр України О. Сич заявив на конференції «Державна політика книжкової сфери: новий шанс для України», яка відбулася в приміщенні Національної бібліотеки Національного університету «Києво-Могилянська академія» на

завершення проекту Book Platform в Україні в рамках програми «Культура» «Східного партнерства» ЄС.

У конференції взяли участь представники органів влади, письменники, видавці, книгорозповсюджувачі, медіа, бібліотекарі, перекладачі, журналісти, критики, літературознавці, культурні менеджери та громадські діячі з обговорення механізмів модернізації та реалізації державної політики у сфері книговидання.

Серед іншого віце-прем'єр-міністр наголосив на потребі формування системної державної політики з розвитку читання. «Нам треба навчитися прищеплювати любов і повагу до книжки змалку з огляду на її виняткові можливості в поширенні знань і формуванні людської особистості. При всій повазі до радіо, телебачення й інтернет-ресурсів книга все ще залишається найбільш органічним і безпечним для здоров'я механізмом активізації тактильних і візуальних каналів сприйняття», – зауважив О. Сич.

Урядовець закликав учасників конференції до консолідації зусиль держави, громадянського суспільства та бізнесу не лише з визначення, а й реалізації державної політики у сфері вітчизняного книговидання та книгорозповсюдження. «Лише спільними зусиллями ми зможемо мінімізувати традиційний патерналізм держави у цій сфері й оптимізувати її вплив на ситуацію в галузі», – підсумував О. Сич (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 27.06*).

Державне підприємство «Артемсіль», яке входить до структури Мінагрополітики, працює в штатному режимі, поставки продукції відбуваються згідно з планами, а потреби споживачів задовольняються своєчасно і в повному обсязі. На цьому наголосив міністр аграрної політики і продовольства І. Швайка на брифінгу в Будинку уряду в п'ятницю, 27 червня.

Він зазначив, що інформація про припинення роботи й зниження постачань продукції ДП «Артемсіль» не відповідає дійсності. Міністр запевнив, що відбувається нормальний робочий процес, робота підприємства не зупинена, воно продовжує здійснювати виробничі процеси та виготовляти продукцію.

Однак, у зв'язку з подіями на Донбасі, виникла пауза в розширенні господарських зв'язків підприємства з рядом міжнародних компаній, які хотіли б активізувати роботу з ДП «Артемсіль». «Через об'єктивні причини ці процеси призупинені», – зазначив міністр.

У свою чергу в. о. комерційного директора ДП «Артемсіль» Д. Фоменко поінформував журналістів про поточний стан роботи підприємства. «На нашому підприємстві працює понад 3 тис. осіб. Підприємство функціонує у звичному режимі. Ніякої паніки на підприємстві нема. Більше того, за останні тижні ми збільшили обсяги відвантаження як на близьке і дальнє зарубіжжя, так і на внутрішній ринок», – зазначив керівник (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 27.06*).

В Украине стартовал проект по созданию милиции европейского образца.

Первый этап этой новаторской, по мнению экспертов, программы был утвержден 30 июня в ходе заседания экспертного совета при МВД при участии министра внутренних дел Украины А. Авакова. Об этом сообщил директор Харьковской правозащитной группы и один из самых активных участников совещательного милицейского органа Е. Захаров.

«В ходе первого этапа проведения эксперимента по усовершенствованию деятельности органов и подразделений внутренних дел Львовской области мы планируем провести, прежде всего, исследование того, что на самом деле представляет собой милиция этого региона, какие проблемы, потребности, ожидания и предложения правоохранителей», – рассказал Е. Захаров.

При этом он добавил, что важно понять, что местные милиционеры ожидают от процесса реформирования, какими они видят новые реформы, что для них является самым важным, к чему они стремятся и как они хотят сотрудничать с общественностью (*Електронні Вісти (<http://elvisti.com>). – 2014. – 30.06*).

ПОЛІТИКА

Держсекретар США Дж. Керрі привітав Україну, Грузію та Молдову з підписанням угод про асоціацію з ЄС, передає УНН з посиланням на іноземні ЗМІ.

«Угоди, підписані сьогодні, є великим кроком щодо більш тісної інтеграції цих країн Східного партнерства з Європейським Союзом і по створенню єдиної, вільної і мирної Європи», – йдеться в заяві Дж. Керрі. За його словами, угода і витікаючі з неї реформи зміцнять демократію в зазначених країнах. «Ми продовжуємо підтримувати територіальну цілісність Грузії, Молдови і України», – наголосив Дж. Керрі (*Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 27.06*).

США позитивно оцінюють кроки Росії на шляху до деескалації ситуації на сході України, однак вважають, що цього недостатньо. Саме тому, якщо РФ буде зволікати чи сприяти поширенню тероризму в Україні США готові до введення секторальних санкцій проти неї. Про це під час брифінгу сказала представнику Держдепу США Дж. Псакі, передає УНН.

США, за її словами, все ще залишаються стурбованими тим, що російські війська залишаються поблизу українського кордону, а на сході України тривають зіткнення українських силовиків з озброєними бойовиками. Як повідомила Дж. Псакі, США готові до введення санкцій, у

тому числі тих, які спрямовані на окремі сектори економіки. До того ж запровадження таких санкцій є предметом перемовин з партнерами США у Європі.

Також представник Держдепу прокоментувала заяву Управління верховного комісара ООН у справах біженців про 110 тис. українських громадян, які за останній час втекли до Росії. «Ми все ще обговорюємо з управлінням ООН, звідки у них такі цифри. Я вважаю, що це важлива частина контексту. Неясно, чи посилаються вони на російські заяви», – сказала Дж. Псакі (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 30.06).

Президент Литовської Республіки Д. Грібаускайте привітала народ України з нагоди підписання Угоди про асоціацію з ЄС, повідомляє УНН з посиланням на прес-службу МЗС України. За повідомленням, Міністерство отримало від Канцелярії Президента Литовської Республіки Д. Грібаускайте її офіційне привітання українському народу з нагоди підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 27.06).

Беларусь и Казахстан не поддержали предложение России принять совместную резолюцию по ограничению импорта украинских товаров. Об этом УНН сообщает со ссылкой на ТСН.

На засіданні совета Євразійської економічної комісії Росія пропонувала Білорусі та Казахстану прийняти спільну резолюцію по обмеженню імпорту українських товарів після підписання Україною угоди об асоціації з ЄС.

Вице-прем'єр Білорусі С. Румас сказав, що його країна виступила різко проти обмеження. По його переконанню, поки неможливо оцінити загрозу, яка становить для Таможенного союзу підписання угоди України з ЄС. Тому і поспішити з прийняттям таких рішень немає сенсу.

Також відзначається, що Казахстан не підтримав Росію, тому що знаходиться в процесі приєднання до ВТО і зажат в жорсткі рамки переговорів – може з'явитися ризик, що Україна заблокує вступлення.

Нагадаємо, Росія намагалася змусити своїх партнерів по Таможенному союзу ввести обмеження на український імпорт після того, як Україна підписала економічну частину угоди об асоціації з ЄС (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 30.06).

Организация по безопасности и сотрудничеству в Европе (ОБСЕ) не планирует отправлять новых наблюдателей в Украину, чтобы не подвергать их опасности. Об этом сообщил журналистам в Вене в

понедельник, 30 июня, заместитель руководителя мониторинговой миссии ОБСЕ в Украине А. Хаг.

Он заявил, что планируемое увеличение числа наблюдателей в Украине с 250 до 500 находится под вопросом в связи с условиями безопасности, и добавил, что продолжение миссии будет возможно, когда «исчезнут оружие и блок-посты» и появится свобода передвижения, передает агентство Reuters.

«Мы ждем того момента, когда сможем возобновить свою работу в Украине в полном объеме, но на фоне того, что происходит там сейчас, мы отмечаем только необходимость улучшения ситуации», – сказал А. Хаг. Он подчеркнул, что как только условия безопасности будут улучшены, ОБСЕ будет готова увеличить свое присутствие в Украине до «оговоренных в мандате масштабов» (*Korrespondent.net (http://korrespondent.net)*. – 2014. – 30.06).

ЕС не располагает данными о применении химического оружия украинской армией. Европейский Союз не получал независимых сообщений о применении украинскими силовиками химического оружия, заявила пресс-секретарь главы дипломатии ЕС К. Эштон М. Косьянчич, сообщают РИА «Новости».

«Мы знаем об этих обвинениях со стороны Донецкой народной республики. Кроме этих обвинений, мы пока не видели никаких независимых сообщений о подобных случаях», – сказала М. Косьянчич, комментируя заявления «ополченцев».

Ранее сообщалось, «министр обороны» ДНР И. Стрелков обвинил украинскую армию в применении нелетального химического оружия под Славянском (*Korrespondent.net (http://korrespondent.net)*. – 2014. – 30.06).

В. Путин предложил Украине совместный контроль на границе.

Президент России В. Путин предложил допустить украинских пограничников и наблюдателей ОБСЕ на российскую сторону границы для ее совместного контроля в тех районах, где украинские погранпереходы захвачены членами незаконных вооруженных формирований. «Президент Российской Федерации В. Путин внес предложение о том, чтобы на этих пунктах пропуска с российской стороны были размещены представители погранслужбы Украины в качестве наблюдателей для совместного контроля границы, и чтобы на этих же пунктах пропуска с российской стороны были размещены наблюдатели от ОБСЕ», – заявил министр иностранных дел России С. Лавров по итогам телефонных переговоров президентов России, Украины, Франции и канцлера ФРГ.

С. Лавров отметил, что приглашение и украинских пограничников, и наблюдателей от ОБСЕ действует на период сохранения режима прекращения огня (*Korrespondent.net (http://korrespondent.net)*. – 2014. – 30.06).

В России признали, что Украина уже не может вступить в Таможенный союз.

Таможенный союз потерял Украину после подписания Соглашения об ассоциации с Евросоюзом. Об этом на заседании Интеграционного клуба при председателе Совета Федерации РФ заявил советник президента России С. Глазьев.

Под вопросом оказывается соглашение о зоне свободной торговли в рамках СНГ, а также кооперация в высокотехнологичных отраслях, считает С. Глазьев. «Самые большие вопросы у нас возникают в связи с состоявшимся 27 июня подписанием в Брюсселе соглашений об ассоциации между ЕС и Украиной, Грузией и Молдовой. Фактически на западном направлении нам поставлен жесткий барьер по расширению нашей интеграции», – сказал С. Глазьев. По его словам, это напрямую затрагивает интересы РФ и заставляет задуматься о перспективах сотрудничества с этими тремя государствами. «В рамках соглашений об ассоциации Украина, Молдова и Грузия делегировали часть своего суверенитета Европейской комиссии. Это означает, что они уже не могут стать участниками Таможенного союза и ЕЭП. Это для нас существенная потеря», – заявил он.

С. Глазьев уверен, что Евросоюз «насильно принудил» Украину подписать Соглашение об ассоциации, предварительно ради этого «свергнув законную власть». По его словам, для России это оборачивается неприятными последствиями – падением на 25 % товарооборота (РФ в одностороннем порядке вводит ограничения на поставки украинских товаров. – Ред.), рисками для российских инвестиций в Украину, под вопросом оказывается соглашение о зоне свободной торговли в рамках СНГ, а также кооперация в высокотехнологичных отраслях. «Мы вправе говорить и предъявлять эти вопросы», – сказал С. Глазьев.

Он считает, что Украину ждет дефолт, так как западная помощь составляет 35 млрд дол., а для стабилизации ситуации нужно около 100 млрд дол. (*Минфин.com.ua (http://minfin.com.ua). – 2014. – 30.06).*

Народне віче, що відбулося на майдані Незалежності в Києві, підтримало вимогу припинення перемир'я в зоні проведення антитерористичної операції та введення військового стану на Донбасі, передає кореспондент УНН.

Затвердити перелік вимог до Президента України П. Порошенка кількатисячному Майдану запропонували представники добровольчих батальйонів «Донбас», «Дніпро» та «Айдар», ради сотень і громадські організації Майдану.

Так, Майдан підтримав вимогу забезпечення добровольців зброєю та дозвіл на знищення терористів. Також Президента закликали виконати передвиборні зобов'язання щодо військових і настояти на запровадженні

третього етапу санкцій Європейським Союзом проти РФ.

Разом з тим під час віче затвердили вимогу усунення від переговорного процесу главу громадської організації «Український вибір» В. Медведчука та народного депутата Н. Шуфрича. Зачитані вимоги було передано до Адміністрації Президента (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 29.06).

На території Луганської області перемир'я, оголошеного Президентом П. Порошенком, не було. Про це заявив на прес-конференції 29 червня голова самопроголошеної Луганської народної республіки В. Болотов, передає УНН.

«З нашого боку вогонь не відкривали. Противник не дотримується умови перемир'я. Над Луганськом регулярно з'являється українська авіація, проводиться передислокація військової техніки. Обстрілюються не тільки луганські населені пункти, а й територія РФ. Гинуть люди», – сказав В. Болотов.

Він розповів, що після закінчення перемир'я очікує посилення бойових дій. За його словами, українська армія за 10 днів (перемир'я) «стягнула» в Луганську область значну кількість військової техніки і живої сили.

Зазначимо, у Міноборони України повідомляють, що тільки протягом минулої доби бойовики 12 разів порушували режим припинення вогню.

У свою чергу координатор групи «Інформаційний спротив» Д. Тимчук повідомив, що бойовики напали на опорний пункт сил АТО у м. Щастя на Луганщині. Він зазначив, що пострілом ПТУР бойовикам вдалося потрапити в танк силовиків.

Крім того, речник Інформаційного центру РНБО А. Лисенко повідомив на брифінгу, що, порушуючи перемир'я, терористи продовжують захоплювати адмінбудівлі на Донеччині й Луганщині (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 29.06).

Керівництво самопроголошеної Луганської народної республіки заявило про наміри вступити в Митний союз. Про це на прес-конференції в Луганську заявив так званий голова верховної ради самопроголошеної ЛНР О. Карякін, передає УНН з посиланням на офіційний сайт ЛНР.

«Ми, так само, як і ДНР, вступатимемо в Митний союз», – заявив він і зазначив, що Євросоюз є для них «неприйнятним».

Нагадаємо, раніше віце-прем'єр самопроголошеної ДНР А. Пургін заявив про плани перейти в мультивалютну зону та вступити до Митного союзу (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 28.06).

Генеральна прокуратура ДНР порушила кримінальну справу за

фактом вбивства оператора російського «Першого каналу» А. Кляна. Про це заявив прем'єр-міністр ДНР О. Бородай, передає УНН з посиланням на «РИА «Новости»».

За його словами, ситуація, через яку загинув оператор, була ініційована без відома влади ДНР. «Уже зараз відкрито кримінальну справу за цим фактом», – заявив О. Бородай. Він також повідомив, що прокуратура розбиратиметься, хто повів людей на загибель. О. Бородай запевнив, що ополченці не планували захоплення цієї військової частини.

Як повідомлялося, у неділю, 29 червня, біля військової частини в Донецьку загинув оператор «Першого каналу». «У неділю близько 23:45 був обстріляний автобус з матерями, які приїхали забрати своїх синів з військової частини № 1428. Прибувши на місце розташування частини, замість діалогу, були постріли. На КПП цієї військової частини матері з автобуса кричали: «Віддайте нам наших синів!». У відповідь у їхній бік були автоматні черги, у результаті в шию був поранений водій, у руку – одна з жінок і смертельно поранений журналіст «Першого каналу» А. Клян. У підсумку колона автомашин від'їхала від місця подій, але їх наздогнали кулі снайперів після освітлювальних сигнальних ракет», – ідеться в повідоменні прес-служби ДНР.

Нагадаємо, «Перший канал» підтвердив загибель свого оператора А. Кляна в Донецьку (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 30.06).

По данным Министерства иностранных дел Украины за время перемирия в зоне АТО погибли 27 украинских военнослужащих, еще 69 – ранены.

«Мирный план. Общее количество случаев нарушения режима неприменения силы – 108. Потери Вооруженных сил Украины – 27 погибли, ранены – 69», – сообщил украинский МИД в Twitter в понедельник, 30 июня (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 30.06).

Министерство юстиции Украины зарегистрировало политическую партию «Третья Украинская Республика». Соответствующее свидетельство под номером 1174 получил председатель политической силы Р. Безсмертный.

«Идеи Юрия Луценко по полной перезагрузке государства восприняты обществом и поддержаны Майданом. Вокруг Луценко собираются активные граждане, которые стремятся к лучшей жизни для Украины. Пора организационно работать над партией и готовиться к выборам. В течение года ТУР наработал много инициатив, которые требуют, в том числе, и законодательного оформления», – сказал Р. Безсмертный, комментируя регистрацию партии ТУР. При этом он отметил, что проект Гражданской инициативы «Третья Украинская Республика» будет работать и в

дальнейшем.

«Наша команда – Гражданской инициативы и партии – планирует создание Аналитического центра», – анонсировал Р. Безсмертный (*Главком* (<http://glavcom.ua/news/216660.html>)). – 2014. – 1.07).

ЕКОНОМІКА

В Украине за пять месяцев 2014 г. были проданы земельные участки несельскохозяйственного назначения государственной и коммунальной собственности площадью 237,3 га на общую сумму 160,3 млн грн. Об этом сообщили в пресс-службе Государственного агентства земельных ресурсов Украины.

«Всего за этот период был реализован 1031 такой надел общей площадью 237,30 га стоимостью 160,3 млн грн. Из них: 22 надела государственной собственности площадью 20,90 га стоимостью 3,2 млн грн и 1009 участков коммунальной собственности площадью 213,39 га стоимостью 157,1 млн грн», – отметили в пресс-службе.

В ведомстве также сообщили, что за пять месяцев 2014 г. от продажи земельных участков несельскохозяйственного назначения государственной и коммунальной собственности в государственный и местные бюджеты поступило 201,1 млн грн.

Кроме того, как отметили в Госземагентстве, на 1 июня в Украине подготовлены к продаже на конкурентных началах 558 земельных участков и прав аренды на них общей площадью 5405 га (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>)). – 2014. – 28.06).

Отходы лесного и сельского хозяйства, которые сжигаются на полях и вывозятся на свалки, способны после переработки предоставить около 23 млрд куб. м природного газа. Об этом на пресс-конференции рассказал глава правления Украинской ветроэнергетической ассоциации А. Конеченков.

По его словам, сегодня Украина из отходов может производить тепловую энергию. «При нынешней цене на газ, который мы покупали в России, сжигание отходов сельского хозяйства, например соломы, обходится гораздо дешевле», – отметил он (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>)). – 2014. – 29.06).

Наша продукция находит своего покупателя фактически во всех странах мира. Об этом во время пресс-конференции сообщил вице-президент американской Торговой палаты Украины Т. Качка.

Украинская продукция, по его словам, продается в 180 странах мира.

«Россия вместе со всеми странами СНГ занимает лишь треть нашего экспорта. Так же и ЕС уже занимает треть нашего экспорта. Наша продукция находит своего покупателя фактически во всех странах мира», – сказал он.

Поэтому, подчеркнул Т. Качка, украинская экономика является достаточно конкурентоспособной для того, чтобы выдержать режим свободной торговли с ЕС. Но, к сожалению, потенциал нашей экономики далек от реализации (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2014. – 30.06).

До кінця 2014 р. «Укрінтеренерго» заробить на перепродажу електроенергії до Криму близько 1,4 млрд грн. Про це у своїй статті в «ЛігаБізнесІнформ» пише Є. Головатюк.

Високопоставлений чиновник у Міністерстві енергетики та вугільної промисловості розповів, що «Укрінтеренерго» продаватиме українську електроенергію для Криму за ціною близько 8 євроцентів/кВт·год, або близько 1,2 грн/кВт·год.

«Контракт розрахований до кінця цього року з можливістю пролонгації», – додав чиновник.

Як зазначається, це на 50 к. дорожче середньої ціни в червні на українському оптовому ринку електроенергії.

З урахуванням того, що щорічна потреба Криму в енергії становить 5,7 млрд кВт·год, «Укрінтеренерго» всього за півроку заробить на цьому перепродажу 1,4 млрд грн.

При цьому російська влада прийняла рішення, що електроенергія для населення Криму дотуватиметься, аби користувачі не відчули різкого стрибка цін. «Порахувати точну суму дотацій, які доведеться виділяти з бюджету Росії, щоб зберегти сьогоднішню ціну, складно. Але якщо виходити з того, що населення Криму щорічно споживає близько 2,5 млрд кВт·год, то дотації будуть необхідні в обсязі близько 300 млн дол. на рік», – говорить старший аналітик Dragon Capital Д. Саква (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2014. – 28.06).

Власти Беларуси начали ограничивать вход на рынок для украинских товаров. Об этом заявил министр экономического развития и торговли Украины П. Шеремета в эфире 5 канал.

«Нас волнуют действия Беларуси по ограничению входа украинских товаров, продуктовых в первую очередь, на белорусский рынок. Мы детально изучаем эту ситуацию, мониторим, ищем контрдействия. К сожалению, Беларусь начала отгораживаться от украинских товаров», – заявил П. Шеремета (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2014. – 27.06).

Украинский рынок морепродуктов занимает второе место по

экспорту норвежской рыбы. Об этом во время брифинга сообщил управляющий директор Норвежского комитета по вопросам рыбы Т. Мартинуссен.

«По данным Госкомстата, большинство рыбы, которую потребляют украинцы, импортная. В целом, по всему объему импортируемой рыбной продукции норвежская рыбная продукция составляет не более 30 %», – отметил управляющий директор.

По его словам, в 2014 г. в Украину было экспортировано 3800 т рыбы на общую сумму 67,5 млн норвежских крон. В 2013 г. было экспортировано 9700 т рыбы, что в стоимостном выражении составило 125,6 млн крон.

«На сегодняшний день украинцы потребляют значительно больше рыбы, чем, например, восемь лет назад. Однако этот показатель почти в два раза меньше, чем в большинстве развитых стран мира», – отметил Т. Мартинуссен (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2014. – 29.06).

В Украине в 2014 г. планируется ввести в эксплуатацию 30 предприятий стройиндустрии.

Ввод в действие 30 предприятий строительной индустрии, которое планируется в Украине в 2014 г., по предварительным подсчетам, позволит на 85 % обеспечить строительный рынок материалами и конструкциями отечественного производства. Об этом сообщает «Минрегион» со ссылкой на специалистов департамента нормативно-методического обеспечения промышленного и гражданского строительства, стройиндустрии и производства строительных материалов.

Кроме того, прогнозируется увеличение экспорта основных строительных материалов в страны Европейского Союза на 5–10 % (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2014. – 29.06).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ

СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

В июле подорожает электроэнергия для промышленности. Цены на газ для промпотребителей останутся пружными.

Национальная комиссия, осуществляющая государственное регулирование в сфере энергетики, повысила розничные тарифы на электроэнергию для энергоснабжающих предприятий и сохранила предельную цену на газ для промышленных потребителей, а также для государственных учреждений. Изменения будут действительны в июле.

НКРЭ повысила розничные тарифы на электроэнергию для энергоснабжающих предприятий на июль на 4,6 %. Об этом говорится в

постановленні НКРЭ от 26 июня 2014 г.

Согласно принятому решению, тариф на электроэнергию для потребителей первого класса напряжения (35 кВ и выше) в июле увеличится до 93,18 к. за кВт·ч с 89,09 к. в июне, а для потребителей второго класса напряжения (меньше 35 кВ) – до 118,61 к. за кВт·ч с 113,39 к. (*Минфин.com.ua (http://minfin.com.ua). – 2014. – 29.06*).

Голова «Газпрому» О. Міллер заявляє, що для нормалізації газових відносин Україна має погасити нагромаджений борг за російський газ. Про це О. Міллер сказав на прес-конференції в Москві за підсумками зборів акціонерів компанії, передає УНІАН.

«Перспективи відносин з Україною в газовій сфері дуже прості – Україна має спочатку заплатити за поставлений газ, вона має спочатку нам погасити борг – 4,5 млрд дол., обсяг поставленого і неоплаченого газу – 11,5 млрд куб. м», – сказав О. Міллер і наголосив, що це перший крок, який має зробити Україна.

На запитання, коли будуть продовжені переговори, він відповів: «Предмета для переговорів немає, Україна переведена на передоплату. Є заборгованість – треба спочатку погасити заборгованість. Нехай наші українські партнери спробують платити».

За його словами, треба говорити не про «справедливу» ціну, а про «чесну» ціну, яка прописана в контракті (*Економічна правда (www.epravda.com.ua). – 2014. – 27.06*).

Денежные переводы в Украину сократились на 7,71 %.

Россия по-прежнему остается первой в списке стран, откуда в Украину поступают частные денежные переводы.

Частные денежные переводы в Украину за I квартал составили 1,641 млрд дол., что на 7,71 % меньше, чем за аналогичный период 2013 г. Об этом свидетельствуют данные Нацбанка Украины.

1,094 млрд дол. из этого объема – деньги, полученные частными лицами в рамках оплаты труда.

Россия по-прежнему остается первой в списке стран, откуда в Украину поступают частные денежные переводы, хотя они и снизились на 9,7 % по сравнению с аналогичным периодом годом ранее – до 468,1 млн дол.

Подавляющий объем – 441,2 млн дол. – сделан через международные системы переводов. На втором месте – США, откуда было переведено 135,7 млн дол. (снижение на 7,7 %).

Рост показали объемы переводов из Великобритании (на 23,1 % – до 66,6 млн дол.), Азербайджана (на 38 % – до 12,7 млн дол.) и Чехии (на 22,7 % – до 8,1 млн дол.).

Напомним, по данным НБУ за 2013 г., украинцы с помощью систем денежных переводов получили 4,9 млрд дол. Из них из России прошло 60 %.

Далее среди стран-отправителей следуют США (7,7 %), Италия (5,2 %), Испания (2,1 %) и Израиль (2 %).

Кроме того, Россия занимает существенную долю в общем объеме денежных переводов, отправленных из Украины. На РФ приходится более 44 %. За ней следует Китай (4,3 %), США и Узбекистан (по 3 %) (*Минфин.com.ua (http://minfin.com.ua). – 2014. – 30.06*).

Фонд гарантирования вкладов физических лиц начал поиск потенциальных инвесторов для выведения с рынка банка «Старокиевский» (Киев). Об этом говорится в сообщении фонда.

Согласно сообщению, фонд будет принимать документы от потенциальных инвесторов для участия в конкурсе до 18 июля 2014 г.

По данным отчетности банка, сумма средств физических лиц, которая может быть возмещена фондом, на 11 июня 2014 г. составляла 257,627 млн грн.

Как сообщалось, ранее фонд ввел временную администрацию в банк «Старокиевский» сроком на три месяца – с 18 июня по 18 сентября 2014 г.

Максимальный размер возмещения по вкладам в Украине составляет 200 тыс. грн.

По данным Нацбанка, на 1 апреля 2014 г. по размеру общих активов банк «Старокиевский» занимал 127-е место (640 млн грн) среди 181 действовавших в стране банков (*Минфин.com.ua (http://minfin.com.ua). – 2014. – 27.06*).

Суд скасував рішення про ліквідацію банку В. Новинського.

Окружний адмінсуд Києва задовольнив позов компанії Yernamio Consulting, яка входить до «Смарт-холдингу» В. Новинського, про скасування рішення Фонду гарантування вкладів фізичних осіб (ФГВФО) про ліквідацію банку «Форум». Про це повідомляє ініціативна група вкладників банку, пише «ЛігаБізнесІнформ».

У групі уточнюють, що таке рішення суддя ухвалив за результатами двох слухань, у яких, крім вкладників, брали участь як представник позивача, так і представники ФГВФО й Національного банку. Суд визнав НБУ стороною у справі.

Yernamio Consulting, мажоритарний акціонер форуму, у суді наполягала на необґрунтованості відхилення поданої колишнім власником банку програми його порятунку. Представник ФГВФО П. Шевченко заявив, що представник позивача подав інформацію «вибірково, упереджено і необ'єктивно» (*Економічна правда (www.epravda.com.ua). – 2014. – 30.06*).

В Японії рекордно висока інфляція – 3,7 %.

В стране самый большой за последние 30 лет пик роста цен, а госдолг по

отношению к ВВП достигает 200 %.

Порцию «ужасной» макростатистики опубликовало Министерство внутренних дел Японии. Потребительская инфляция (CPI) в мае достигла максимума за 32 года – 3,7 %. На фоне повышения налогов, предпринятого кабинетом С. Абэ, японцы стали существенно меньше тратить – потребительские расходы за месяц рухнули на 8 %, сообщает Bloomberg.

Инфляция, очищенная от продовольственного компонента, составила 3,4 %.

Таким образом, рост цен превысил официальный таргет японского ЦБ, который составляет 2 %. Достижение этого уровня – декларируемая цель монетарной политики Банка Японии, основным элементом которой является «печатный станок».

Японский ЦБ утверждает, что, увеличивая предложение денег, он борется с дефляцией, которая долгие десятилетия давила на экономику страны (*Минфин.com.ua (http://minfin.com.ua). – 2014. – 29.06*).

ЕС выделит Болгарии 2 млрд евро на урегулирование кризиса.

Еврокомиссия одобрила выделение Болгарии кредита на 2 млрд евро для поддержания банковской системы, которая оказалась на грани коллапса. «Комиссия пришла к выводу, что объем государственной помощи в рамках кредитной линии является адекватным и соответствует необходимости обеспечить достаточный уровень ликвидности в банковской системе», – цитирует Reuters сообщение ЕК.

На прошлой неделе вкладчики сняли из болгарских банков несколько сотен миллионов евро. Паника среди населения началась после того, как в четвертом крупнейшем банке страны (Кредитном торговом банке) было введено внешнее управление.

Ситуация вынудила президента Болгарии Р. Плевнелиева обратиться к гражданам с заверениями, что банковской системе Болгарии ничего не угрожает. При этом Р. Плевнелиев заявил, что банковского кризиса в стране нет, а есть криминальная атака на банки и, как следствие, кризис доверия.

Помимо банковских проблем, Болгарию сотрясает политический кризис. По требованию проевропейской оппозиции болгарский президент объявил о роспуске парламента и проведении досрочных выборов, сообщает «Прайм» (*Минфин.com.ua (http://minfin.com.ua). – 2014. – 30.06*).

Из-за украинского кризиса Восточный комитет немецкой экономики опасается потери большого числа рабочих мест.

«Если весь 2014 г. ситуация будет такой же, как и в первые четыре месяца, под угрозой окажутся 25 тыс. рабочих мест в Германии», – заявил председатель организации Э. Кордес.

Также «чистым ядом для экономического развития» Э. Кордес назвал продолжающиеся в последние месяцы дискуссии о возможных

экономических санкциях против России. «Санкции еще не введены, но ими трясут в воздухе, что приводит к значительному спаду экономического развития», – цитирует слова Э. Кордеса агентство dpa.

Как сообщал «Минфин», ранее представители американского бизнеса выступили против принятия Белым домом односторонних санкций против России, поскольку такой шаг может нанести ущерб американскому рынку труда. В США хотят дождаться определенности в позиции ЕС по вопросу санкций.

Напомним, ранее сообщалось, что «третья волна» санкций со стороны Европейского Союза приведет к финансово-инвестиционной изоляции России. Новый пакет предлагает установить ограничения на передвижения капитала между компаниями из ЕС и России (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 28.06).